

Naročnina znaša mesečno 26 Din, za
inosestevstvo 40 Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon šte. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 440.

Celje: Kocenova ul. 2. Telefon šte. 190.

Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po tarifi.

JUTRO

Upravišče: Ljubljana, Prešernova ul. 54.

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Inzeratni oddelki: Ljubljana, Prešernova

ulica 4. Telefon št. 2492.

Podružica Maribor: Aleksandrova cesta

št. 13. Telefon št. 455.

Podružica Celje: Kocenova ulica št. 2.

Telefon št. 190.

Računi pri pošti. Šte. zavodih: Ljubljana

št. 11.842; Praha čisto 78.180; Wien

Nr. 105.241.

Bolgarija na umiku

Bolgarska vlada se je opravičila in obžaluje dogodke povodom bivanja dr. Pavelića v Sofiji - Zagotavlja, da bo v bodoče preprečila vsako slično akcijo - Dr. Pavelić rovari dalje

Ljubljana, 25. aprila.

Stara praksa v Sofiji se je ponovila nenadoma v nekoliko novi obliki. Kadar se prično odnosi med Jugoslavijo in Bolgarsko resno izboljševati, vselej se v odločilnem momentu pojavi nekaj, kar dobro razmerje zopet zmoti in sproži se nov konflikt.

Makedonstvušči poskrbe za to. Njihova taktika ostane vedno enaka: njihov princip je, da se Jugoslavija in Bolgarija ne smeta pomiriti in sprizniti. Njihov interes sestoji v tem, da ostane na Balkanu napetost, da ostane med Sofijo in Beogradom nezaupanje. Njihov ceterum censeo zahteva vedno novega netiva za napetost med obema slovanskima državama našega polotoka.

Ta igra se je pravkar ponovila. Pirotska pogajanja so vendarle dovedla do ugodnega zaključka: obseg problemov, v katerih se je doseglo soglasje, sicer ni obširen, ali sporazum je vendarle tu. vsaj v eni zadevi. Prvi korak je storjen in sicer zelo uspešno. V kratkem je pričakovati ratifikacije sklenjenega dogovora. Možno je nadaljevanje, atmosfera se je zboljšala in postala je prikladna tudi za večje, za dalekosežnejše poskuse v smeri k popolnemu in iskrenemu sporazumu.

Tega se zavedajo oni krogi v Sofiji, ki si želijo ravno nasprotnega. Če jih označimo z makedonstvuščimi, je povsem točno, le s to omejitvijo, da njihovih zastopnikov in reprezentantov ni iskati samo med onimi elementi, ki inicijativno in aktivno vodijo tako imenovano makedonsko akcijo, marveč tudi drugje.

Zagovorniki makedonstvuščih so namreč tudi na zelo odločilnih mestih. Tamkaj so še posebno kvarni, zakaj njihova vloga, ki je na zunaj videti, vsaj v formalnem pogledu, korektna, a je dejansko precej drugačna. Ti faktorji ne želijo, da bi poskus zblizanja in sprizajenja, na katerih formalno sami sodelujejo, uspeši. Zato ostane tako pogosto za vnanjo javnost vtis neiskrenosti in zaupanja v dobro voljo gine.

Prav to se je pokazalo zadnje dni o priliki afere z dr. Pavelićem. Ne šteje nam v čast, da se je našel iz jugoslovanske srede mož, ki je zlohotnim faktorjem v Bolgariji pomagal do uspeha ter pripomogel, da je pričujoče izboljševanje odnošajev med obema državama zopet postavilo na preizkušnjo. Ali na vse zadnje, — kje se ne najdejo elementi, ki uskočijo in so pripravljeni lastnemu narodu škodovati, za resnično ali namišljeno korist.

In tu je nastopila odločilna preizkušnja. Po naši demarši v Sofiji smo napeto pričakovali, kateri elementi bodo prevladali. Ali bo prevladala uvidevnost, da ne kaže radi enega ali dveh desperadov kaliti vode, ali pa bodo v odločujočih krogih ohranili vpliv ljudje, ki niso lojalni in ki bi se hoteli izogniti jasnemu odgovoru v sporni zadevi ter s tem onemogočiti nadaljevanje v Pirotu začete akcije.

Danes moremo z velikim zadoščenjem konstatirati, da je v Sofiji na merodajnih mestih zmagała struja lojalne politike. V Bolgariji so uvideli, da država, ki hoče veljati napram sosedu za lojalno, ne more pripustiti na svojem ozemlju prevratne in izzivalne kampanje, kakor si jo je zasnoval v načrtu dr. Pavelić. Izjava, ki jo je podal vnanji minister Burov, nas zadovoljuje. Mogli bi sicer dvomiti, če vladni krogi v Sofiji res niso vedeli, kaj se pripravlja, toda taki pridržki morejo imeti samo privatni značaj, dokler nimamo striktnih dokazov za svojo domnevo. Diplomatsko ne prihajajo v poštev spričo dejstva, da je ostali del izjave Burova povsem pozitiven. Sofija je dala zagotovilo, da v bodoče sličnih povelj ne bo trpela in s tem moramo biti zadovoljni, pričakujejo, da se zagotovitev tudi v praksi potrdi.

V Bolgariji se mora pokazati, ali bo struja, ki hoče spraviti odnošaje do Jugoslavije v normalen in v dober stadij, definitivno prevladala nad nasprotnim stremljenjem. Način likvidacije najnovejšega incidenta se mora gotovo smatrati za dober znak in želimo samo, da prihodnji meseci optimistično presojo še podkrepijo.

Prepovedano zborovanje
v Sofiji

Sofija, 25. aprila. Še Sinoči so hoteli dijaki zborovati na univerzi, policija pa je zborovanje z navedbo, da gre za komunistično agitacijo, razgnala ter kakih 50 dijakov aretirala. Aretirani dijaki bodo izključeni z univerze, ker so osumljeni, komunistične propagande ter konfirirani v domovinskih občinah.

Beograd, 25. aprila p. Spor, ki je nastal

med našo državo in Bolgarijo zaradi protijugoslovenskih demonstracij povodom pošta dr. Pavelića v Sofiji in zaradi organiziranja akcije, ki stremi za razbitjem naše države, bo, kakor vse kaže, mirno likvidiran in stavljen z dnevnega reda. Zdi se, da je tudi v Bolgariji prevladala struja, ki si želi mirnega in prijateljskega sožitja z našo državo in ki upošteva stremljenja naše vlade, da čimprej vzpostavi prične prijateljske sosednje odnošaje med Bolgarijo in Jugoslavijo.

Odgovor bolgarske vlade
na jugoslovensko demaršo

Sinoči je imel bolgarski ministrski svet sejo, na kateri je zunanji minister Burov poročal o demaršah jugoslovenskega poslanika in o zahtevah, ki jih je stavila jugoslovenska vlada. Naglasil je zlasti, da bi bilo potrebno, da se bolgarska vlada javno zavaruje pred domnevo, da bi bila kakorkoli soudeležena pri manifestacijah in demonstracijah, ki so se vršile povodom sprejema in bivanja dr. Pavelića v Sofiji. Po dolgotrajni razpravi, na kateri so prišla do izraza različna naziranja, se je bolgarski ministrski svet zedinil, da odgovori zunanji minister Burov na jugoslovensko demaršo, pri čemur naj zlasti poudari:

1. Da bolgarska vlada ni mogla in ne more zabraniti zatočišča političnim emigrantom.

2. Bolgarska vlada je mnenja, da jugoslovenska vlada tega od nje tudi ne zahteva.

3. Prav tako bolgarska vlada ne more zabraniti mirnih manifestacij, obžaluje pa, da so povodom manifestacij, ki so se vršile v Sofiji, padla neugodna izjava na račun sosedne države, kar škoduje pred vsem najbolj bolgarskim interesom.

4. Bolgarska vlada obžaluje in v bodoče ne bo več dopuščala izjavljanih izrazov na adresu tujega vladarja, kakor tudi ne dopuščala in ne bo dopuščala ilegalne propagande.

Burov pri Nešiću

Tekom današnjega dne je zunanji minister Burov posetil našega poslanika v Sofiji g. Ljubo Nešića ter mu v gornjem smislu sporočil v imenu bolgarske vlade odgovor na naše demarše. Pristavil je, da bolgarska vlada iskreno obžaluje, da je prišlo do tega nečloveškega incidenta, ki ga pa ni mogla preprečiti, ker ni bila pravočasno o vsem poučena. Zelo ji je neprijetno, da se vedno znova najdejo ljudje, ki skušajo ovirati razvoj prijateljskih odnošajev med obema državama. Uver-

Opravičevalna izjava Burova v sobranju

Bolgarski zunanji minister obžaluje, da nepoklicani neprestano ovirajo miroljubno politiko vlade in razvoj dobrih odnošajev z Jugoslavijo

Sofija, 25. aprila. V teku debate o proračunu zunanega ministrstva je zunanji minister Burov podal na sinočni seji sobranja ekspozice, v katerem se je bavil zlasti z odnošaji do Jugoslavije ter je med drugim naglasil: »Jugoslovenska vlada je po periodu napetosti ukinila zaporo meje ter predlagala pogajanja, ki smo jih rade volje sprejeli, da bi se izboljšali odnošaji med obema državama. Na konferenci v Pirotu se je dosegel sporazum skoraj v vseh vprašanih. Bolgarska vlada je izročila končnoveljavno besedilo izdelanih pravilnikov ter pričakuje vsak trenutek, da jih odobri Beograd in da bodo stopili v veljavo. »Baš v tem trenutku pa,« je nadaljeval Burov, »smo bili prisiljeni po obžalovanju vredno incidentu, namreč po incidentu, ki ga je povzročil

jen je, da se bo jugoslovenska vlada zadovoljila s tem odgovorom ter upa, da bo med obema državama prišlo do tesnega sodelovanja.

Bolgarski poslanik
pri ministrskem predsedniku

Jugoslovenski poslanik g. Nešić je ta odgovor s svojim poročilom takoj brzojavno sporočil zunanjemu ministru. Istočasno je dobil tudi bolgarski poslanik v Beogradu g. Vakarelski od bolgarske vlade naročilo, naj sporoči odgovor jugoslovenski vladi. Tekom popoldneva je g. Vakarelski najprej posetil ministrskega predsednika generala Pero Živkovića, nato pa še zastopnika zunanega ministra dr. Kumanudija, s katerim je imel nad eno uro trajajočo konferenco. Odhajajoč iz zunanega ministrstva je v razgovoru z vašim dopisnikom izjavil, da je izvršil nalog svoje vlade ter izrazil prepričanje, da bo s tem ta neljub incident likvidiran.

Uradni komunike

Zvečer ob 7. je objavilo zunanje ministrstvo naslednji komunikat:

»Poleg izjav, ki jih je podal bolgarski zunanji minister g. Burov na včerajšnji seji Sobranja, je danes posetil bolgarski poslanik v Beogradu g. K. Vakarelski ministrskega predsednika generala Pero Živkovića in zastopnika zunanega ministra dr. Kumanudija ter jima podal po nalogu in v imenu bolgarske vlade naslednjo izjavo:

„Bolgarska vlada obžaluje neugodne in nezaželene dogodke, ki so se odigrali v Vidinu in v Sofiji povodom bivanja dr. Pavelića in Perčeca ter je bila po teh dogodkih prav tako iznenađena, kakor jih obsaja ter bo skrbela za to, da se slični dogodki v bodoče preprečijo, ako bi se ponovili.“

Diplomati pri dr. Kumanudiju

Beograd, 25. aprila. p. Tekom današnjega popoldneva so posetili skoraj vsi naši vladni akreditirani poslaniki zastopnika zunanega ministra dr. Kumanudija ter se pri njem informirali glede spora z Bolgarijo. Dr. Kumanudi jih je obvestil o stališču naše vlade in o odgovoru, ki ga je sporočil bolgarski zunanji minister. V diplomatskih krogih so zvečer izražali mnenje, da je incident s tem likvidiran.

Dr. Pavelić sili tudi v Ameriko

Sofija, 25. aprila. p. V krogih makedonstvuških se zatrjuje, da sta dr. Stanišev in dr. Pavelić poslala vsem hrvatskim in slovenskim listom v Ameriki brzojavne pozive, naj se pridružijo njuni akciji in podporbo Makedoncev in Hrvatov za sodbodo in neodvisnost. Dr. Pavelić je obenem najvil, da bo v doglednem času sam prišel v Ameriko, da pojasni izseljencem položaj v Jugoslaviji in namen svoje akcije.

hrvatski emigrant dr. Pavelić. Jugoslov-

enski poslanik je storil tozadevne diplomatske korake. Pri tem je opozoril bolgarsko vlado na govorniške nedopustne enunciacije imenovanega. Bolgarska vlada ne more nikomur odreči azilnega prava, česar sicer tudi ni nihče zahteval. Ona tudi ne more prepovedati mirnih manifestacij. Če je pa dejansko prišlo do hujškanj k ilegalni borbi, moram izreči svoje obžalovanje. Bolgarski ne bo trpela nobenega gibanja, ki bi prekršilo njeno miroljubno politiko. Zunanji minister je nato apeliral na vse inozemce, ki pridejo na Bolgarsko, naj spoštujejo red in zakone, da ne bo vlada prisiljena podvzeti represivnih odredb. »Upam,« je dejal Burov, »da bo ta incident mirno likvidiran.«

Zanimive vesti o namenu in ciljih dr. Pavelićeve veleizdajniške akcije

Hrvatski revolucionarni odbor na Dunaju naj bi skupno z makedonstvuščimi izvrševal atentate na pristaše narodnega edinstva — Prva žrtev je bil Toni Schlegel — Akcija v inozemstvu

Beograd, 25. aprila r. Današnje »Vreme« objavlja naslednje poročilo od nekega svojega dopisnika iz Caribroda o namenih potovanja dr. Pavelića v Sofijo ter o ciljih njegove akcije:

»Ko sem stopil ob priliki svojega poslednjega bivanja v Sofiji v zvezo z gotovimi člani makedonskega komiteja, ki so vedno, dobro informirani, sem zvedel tele zanimive podatke o sodelovanju dr. Stani-

ševa z dr. Pavelićem. Te podrobnosti so mi potrdili tudi razni ljudje iz bližine komiteja. Ko se je dr. Stanišev meseca marca vračal iz Zeneve, kamor je šel z Burovom zaradi razprave o manjšinskem vprašanju, se je sestal na Dunaju z dr. Ante Pavelićem. Na tem sestanku je došlo do prvega sporazuma med obema o sodelovanju komiteja in ljudi dr. Pavelića na Dunaju. Akcija bi se imela izvesti takoj po tisku in

zborovanjih, po potrebi pa tudi z orožjem. Podroben sporazum o njunem izvajanju se je imel natančneje določiti na sestanku v Sofiji, ki je bil takrat dogovorjen. Ze na prvem sestanku na Dunaju so bili sprejeti gotovi sklepi.

V Sofiji pa trdijo, da je dr. Pavelić osnoval na Dunaju hrvatsko revolucionarno organizacijo, ki bo delala v sporazumu s komitejem in pripravljala atentate na gotove osebnosti in oblike v naši državi. Prva žrtev sporazuma med dr. Pavelićem in dr. Staniševom je bil Toni Schlegel, direktor zagrebških »Novosti«. Atentati bi se imeli vršiti na uglednejše pristaše edinstva naše države, in sicer tako, da bi se onemogočalo pomirjenje duhov ter urejevanje raz-

mer. Njihov cilj je pokazati inozemstvu, da so Hrvati nezadovoljni in da se edino s temi sredstvi morejo boriti za svojo narodno neodvisnost.

Na sestanku v Sofiji se je sklepalo tudi še o akciji med našimi izseljenci v Ameriki. S propagando v Zedinjenih državah naj bi se pridobil naš tamošnji neinformirani živel, da bi podpiral akcijo dunajskega in sofijskega komiteja z gnotnimi sredstvi. To bi bil nov vir dohodkov dr. Pavelića in dr. Staniševa za organiziranje teroristične akcije proti naši državi.

Dr. Pavelić in dr. Stanišev nameravata izdajati svoje liste v Zenevi, na Dunaju in v Sofiji ter v bodoče skupno podvzemati svoje korake pri Društvu narodov.

Madžari posegajo po naši zemlji

Interpelacija poslanca Varge o prikloplitvi Prekmurja k Madžarski — Neumestna zahteva po reviziji meje in po nekakih pogajanjih

Budimpešta, 25. aprila g. V poslanski zbornici je poslanec Varga interpeliral v zadevi zopetne prikloplitve 35 prekmurških občin, ki so sedaj pod Jugoslavijo, k Madžarski. Mednarodna razmejitvena komisija je že leta 1921 predlagala Društvo narodov, naj bi se 7 slovenskih in 28 madžarskih občin zopet prikloplilo Madžarski. Društvo narodov je takrat napolilo madžarsko in jugoslovensko vlado, naj se v tem vprašanju sporazumeta, ker je referent v tem vprašanju, belgijski delegat Hymans, predlagal, naj se priklopi Madžarski ne samo 35 občin, temveč vsi Slovenci na tem ozemlju, torej približno 90.000 oseb. Interpelant zahteva, naj se obnovijo med Jugoslavijo in Madžarsko prekinjena pogajanja v tem vprašanju in naj se ponovno poroča o tem Društvu narodov. Zunanji minister Walko je izjavil, da je Hymans pozval zastopnike madžarske in jugoslovenske vlade, naj se med seboj sporazumejo s pripombo, da predvideva Mil-

lerandova nota v takih primerih prijateljski sporazum. Ker so se jugoslovenski delegati po nalogu svoje vlade umaknili od pogajanj, ni prišlo do sporazuma.

Hymans je nato stavil predlog v Društvo narodov, ne da bi o tem obvestil poslanski svet. Ako bi Društvo narodov polagalo važnost na to vprašanje bi bilo moralo podpreti predlog, pa tega ni storilo. Interpelant je vzel ugovor ministra na znanje, skliceval pa se je na to, da Slovenci nikoli ne bi prišli pod jugoslovensko oblast, ako francoski delegat ne bi bil ščitil interesov Jugoslavije. Govornik upa, da bo francoski narod, kateremu je Madžarska vedno pekozala odkrita čustva, pomagal popraviti krivico. Minister Walko je repliciral, da ne more ugotoviti, kaj so Francozi storili v interesu jugoslovenskega stališča. Zdi se pa, da ni dvoma, da so Francozi skušali podpirati interese Jugoslovenov, kakor tudi drugih zaveznikov. Zbornica je vzela odgovor ministra na znanje.

Nemčija zahteva transferno zaščito za svojo valuto

Schacht smatra, da je nemška valuta ogrožena — Transferni odbor priporoča zvišanje diskontne mere drž. banke

Pariz, 25. aprila g. Transferni odbor po Dawesovem načrtu je imel v prostorih reparacijske konference sejo, ki sta se je udeležila tudi reparacijski agent Parker Gilbert in predsednik nemške državne banke dr. Schacht. Ta seja je bila sklicana na prošnjo Nemčije, ki zahteva, naj se odrede glede transferiranja reparacijskih plačil posebne mere, da se zaščiti nemška valuta. Nemci zastopajo stališče, da je treba zaradi vedno večjih reparacijskih plačil smatrati še sedaj nemško valuto za ogroženo, ker so se zaloge deviz pri državni banki znatno znižale. Na seji se je v nasprotju s tem ugotovilo, da bi bil naravni zaščitni

ukrep nemške državne banke za njeno zlato rezervno in tečaj nemške valute zvišanje diskontne mere. Temu zvišanju pa se je najodločnejše upr. dr. Schacht, ki je izjavil, da bi bilo s takim ukrepom zelo prizadeto nemško gospodarstvo. Govoril je celo o možnosti splošne gospodarske krize v Nemčiji. Ker so si mnenja glede tega vprašanja absolutno nasprotna, ni prišlo do končne odločitve. V zaveznikih krogih so postali zelo pisimistični in izrečno poudarjajo, da prihodnji dnevi, ki bodo izpolnjeni samo z izdelavo zaključnega poročila konference, najbrže ne bodo ob 12. uri spremenili položaja.

Posvetovanja o razorožitvi v zrakoplovstvu

Nemški in ruski tendenčni predlog odklonjen — Določitev številke razorožitve bo izvršila prva konferenca

Zeneva, 25. aprila s. V nadaljevanju debate o poglavju oboroževanja v zraku je pripravljali odbor za razorožitveno konferenco danes popoldne razpravljali o novem nemškem predlogu glede zrakoplovstva. Ta nemški predlog pa so odklonile Francija, Jugoslavija in Japonska. Podpiral ga je samo Litvinov. Grof Bernstorff je nato umaknil svoj predlog. V nadaljnjem poteku seje se je razpravljalo o francoskem in o več ruskih izpreminjavalnih predlogih. Ruski predlogi, s katerimi se med drugim predlaga znižanje zrakoplovnih sil na 25% sedanjega rezervnega stanja, so bili vsi odklonjeni proti glasovoma Turčije in Rusije. Pri debati o francoskem predlogu, ki predvideva razlikovanje med zračnim brodom in v kolonijah sta De Marinis

(Italija) in Massigli (Francija) izmenjala razne izjave, v katerih je italijanski zastopnik vztrajal na tem, da bo pristal na to razlikovanje samo s pogojem, da se kolonialna zračna brodom, ki se nahajajo v bližini domovine, štejejo k brodomu doma. Massigli je izjavil, da nima nič proti takemu postopanju, ako ne pomeni novega kriterija za omejitve oboroževanja. Na koncu današnje seje je ameriški glavni delegat Gibson v zvezi z ruskim predlogom povdarjal, da pomeni razprava o tem vprašanju preveliko potratno časa. Na njegov predlog se je nato odbor izrekel za to, da se razprava o številkah v posameznih razorožitvenih poglavjih končnoveljavno izloči iz posvetovanj in naj se prepusti prvi razorožitveni konferenci.

Trockij se naseli v Italiji?

Pariz, 25. aprila d. Iz krogov pristašev Trockega doznavajo, da je pred nedavnim časom povprašal Trockij italijansko vlado, da li bi mu dovolila nastanitev v Italiji. Mussolini je takoj posredno obvestil Trockega, da mu ne bo delala italijanska vlada pri nastanitvi nikakih ovir ter da se lahko, kadar hoče preseli v Italijo. Pač pa italijanska vlada odklanja vsako odgovornost za osebnost varnost Trockega in mu ne bo stavila na razpolago nobene telesne straže.

Velike poneverbe
v Rumuniji

Bukarešta, 25. aprila d. Po odkritju širokopoteznih poneverb v rumunskem finančnem ministertvu so prišli na sled novim defraudacijam pri finančnih upravah v Konstanzi in Djurdjevu. Oškodovane so predvse blaginje uprave državnih železniških delavnic. V to afero je zapletenih tudi več uglednih rumunskih veletrgovcev, ki bodo v kratkem aretirani. Poneverbe so bile razkrite po nepričakovanem pregledovanju knjig finančnih uprav. Rumunsko finančno ministertvo je poslalo vsem podrejenim kontrolnim organom okrožnico, v kateri jih opozarja, da bodo odslej osebno jamčili za vsjo škodo, ki bi jo trpela država

Zasedanje nemške zbornice

Berlin, 25. aprila a. Na današnji seji nemškega državnega zbora je bil sprejet v drugem čitanju vladni predlog za najetje posojila 200 milijonov mark za podporo brezposelnim. Ob tej priliki je imel daljši govor o položaju nemških financ. nemški finančni minister Hilferding. V govoru je opozarjal na težak položaj brezposelnih in naglašal, da ne more vplivati to posojilo prav nič na nemško valuto, kakor sicer pišejo desničarski listi, ki sploh razširjajo tendenciozne vesti, da misli pričeti nemška vlada z novo inflacijo.

Strahovit orkan nad
Japonsko

Tokio, 25. aprila. g. Strahoviti orkan, ki trenutno še divja nad Japonsko je prekinil vse parniške zveze ne samo proti jugu in vzhodu, temveč tudi s sovjetskimi Rusijo. Stvarna škoda, ki je zaenkrat še ni mogoče preценiti, je ogromna. Kakor cenijo je zahtevala katastrofa pri otoku Hokkaido 400 človeških žrtev. Med Tsurugo in Vladivostokom je vihar odnesel 80 kitajskih ribiških ladij na široko morje. Razen tega se je ponorečilo več japonskih letal.

Ogromna hidrocentrala v Dalmaciji

Ustanovitev francoske družbe „Sefied“, ki prevzame dosedanjí italijanski „Sufid“ ter bo s kapitalom 125 milijonov frankov in investicijo 450 milijonov frankov proizvajala po treh letih 550 milijonov, v 8 letih pa 900 milijonov kilowatov elektrike

Beograd, 25. aprila. Ministrstvo pravde je izdalo naslednjo objavo: Gg. minister financ in minister kmetijstva sta zaključila 13. t. m. v imenu kraljevske vlade pogodbo z Družbo tunijskih fosfatov in umetnih gnojil d. d., po kateri ima ta družba ustanoviti novo družbo hidroelektričnih sil Dalmacije „Sefied“ (Société pour l'exploitation des forces hydroélectriques de la Dalmatie), na katero se prenašajo vse koncesije dosedanje družbe za izkoriščanje vodnih sil Dalmacije „Sufida“ (Société per utilisation delle forze idrauliche della Dalmazia). Razume se, da bo zaključitev te pogodbe imela za posledico odkup premičnega in nepremičnega imetja od „Sufida“ po omenjeni francoski družbi. Pogodba za zaključitev te pogodbe so se vršila s Friderikom Manom, delegatom delniške družbe tunijskih fosfatov in umetnih gnojil. Pogodba je bila odobrena z zakonom od 25. aprila tega leta ter bo stopila v veljavo z dnem objave tega zakona.

„Sefied“, ki se ima ustanoviti, prevzema nase vse obveznosti Sufida namreč naši državi in državljanom naše kraljevine. Sufid se ima odredi vsem reklamacijam namram državi v posebni izjavi, v kateri bo potrdil, da ne zahteva ničesar več na podlagi katerikoli koncesije. Nova družba „Sefied“ se ima ustanoviti po določbah francoskega zakona o delniških družbah. Glavni njen sedež mora biti v Franciji in mora ves čas trajanja pogodbe obvarovati francosko narodnost. Družba ne sme v nobeni obliki prenesti svoje koncesije na druge. Sefied se mora osnovati s kapitalom 125 milijonov francoskih frankov, ki se deli v dve vrsti delnic, in sicer: 200 tisoč po 500 francoskih frankov na donosa s pravico do 200.000 glasov in 50.000 pluralnih akcij po 500 frankov, od katerih vsaka ima pravico do treh glasov. Te družbe akcije se imajo istotako glasiti na donosa, pridobiti pa si jih morejo samo francoski in naši državljani.

Člani upravnega odbora družbe morajo biti francoski ali naše narodnosti. Koncesije, dane s to pogodbo, obstoje v tem, da bo družba 50 let, počenši od 1. julija t. l. do 1. julija l. 1979., imela izključno pravico do izkoriščanja vodnih sil na vsem toku Krke in Cetine. Zato na prevzema družba obveznost, da bo v teku treh let dvignila produkcijo električne energije od dosedanjih 110 milijonov kilowatnih ur na 550 milijonov kilowatnih ur, v dobi osmih let na 900 milijonov kilowatnih ur. Proizvajano energijo more družba, v kolikor ne bi bila rezervirana za potrebe države in druge javne potrebe, porabiti za podjetja, ki se bodo ustanovila najkasneje v desetih letih.

Zaradi intenzifikacije proizvodnje električne energije se družba obvezuje investirati najmanj 450 milijonov francoskih frankov. Znatna vsota od tega se ima oddati za stroje in instalacije, toda največji del bo porabljen v državi za delovne moči, ki morajo biti izključno domače. Samo višji direktorji in kemično osebje ter delavci specializirani morajo biti Francozi. Po petih letih od početka poslovanja mora biti v vsakem podjetju, ki ga Sefied osnuje dve tretjini osebja naših državljanov. Razen tega je družba zase in svoje podružnice obvezana, da vrši uvoz strojev in potrebne materiala, kakor tudi izvoz svojih proizvodov, predvsem na naših ladjah. Družba je nadalje po pogodbi omejena glede na izbiro industrije, s katero se bo bavila. Razen za električno-kemično in električnokovinsko industrijo, ki jo more po svoji izbiri ustanavljati, je potrebno za ustanavljanje katerekoli druge vrste industrije predhodno odobrenje naše vlade. Družba je na-

dalje obvezana, da povzra, razširi in modernizira proizvodnjo karbokalija in cianamida, zgradi tvornico za nitrinne kisline, tvornico umetnih gnojil (fosfatov in amoniaka) ter drugih proizvodov, ki jih vlada odobri.

Družba je dolžna, da odstopi 20 % svojih proizvodov državi, ako bo to zahtevala, po ceni 5 % nižji, za vsako določeno leto, ki bo nižja od srednje prodajne cene, notirane na borzah v Londonu, Parizu in Rotterdamu. Prav tako ima država pravico izkoristiti 10 % proizvodnje električne energije (to-rej maksimum 90 milijonov kilowatov) za podjetja, pri katerih je ona zainteresirana z najmanj 20 %, in sicer po ceni 1.25 zlatih centimov za kilowatno uro, oziroma po ceni 1 centima, ako potrebuje država električno energijo za elektrifikacijo železnice ali za državne tvornice aluminija. Enako je družba obvezana, da rezervira za samoupravne korporacije (oblasti in občine) 5 % celokupne hidroelektrične sile (okoli 40 milijonov kilowatnih ur), in sicer po isti ceni, kakor za državo. Glede na carinske olajšave in ureditev plačevanja davkov je družbi priznana oprostitve izvoznih carin in oprostitve uvoznih carin za stroje, motorje in sirovine, izvzemši olja, goste olje za motorje, olje za mazanje, sploh industrijsko olje, petrolej in petrolejske proizvode. Družba je obvezana, da ima svoje svoje potrebe kriti v državi, ako se cene na mestu produkcije iste. Proizvodnja in uporaba električne energije je oproščena davkov in taks. Davek na poslovni promet plačuje družba na proizvodnjo samo v državi in ne more biti večji od 2 %. Davek na dobiček se plačuje po posebni lestvici za dividendo, ako znaša 8 % samo 6.5 %, ako pa znaša dividenda od 8 do 18 %, se zviša do 12 %.

Razen tega je določena tudi minimalna vsota, ki jo mora družba zase in vse podružnice vsako leto v vsakem slučaju plačati državi. Ta vsota se pričenja s 150.000 francoskih franki v prvem letu ter naraste v drugem letu na 200.000 frankov, dočim znaša v sedmem letu 1 milijon francoskih frankov, v 30. letu 4.5 milijona francoskih frankov itd., tako da bo družba v 50. letu plačala državi najmanj 191.5 milijona francoskih frankov. To je garantirano kot minimalno.

Družba pa ima pravico odrediti se v treh letih po poteku 30 let temu pavšalnemu plačevanju davka ter sme od tedaj plačati davke po zakonu o neposrednih davkih.

Rok pogodbe poteče l. 1979. Ako tedaj ne stopi država v kakšno nove pogodbeno odnosa z družbo, dobi brezplačno vse ureditve na vojnijski in terenu zgradbe, stroje in instalacije (centralo), ki služijo za proizvodnjo, transformacije itd.

Vlada si je v pogodbi pridržala pravico, da lahko odkupi vsa podjetja družbe in njenih podružnic. Končno je določeno, da ima neizvrševanje katerikoli obveznosti za posledico izgubo koncesij, ako se ne bi moglo dokazati, da ni bilo to odvisno od volje družbe.

Objava povdarja, da se more z ozirom na navedeno ugotoviti, da so s to pogodbo naši interesi popolnoma zaščiteni. Koncesije in olajšave, ki so priznane družbi, so kompenzirane z direktnimi in indirektnimi koristmi, ki se morejo na podlagi pogodbe pričakovati za gospodarsko povzdigo naše države, zlasti Dalmacije. Brez dvoma bo investiranje znatnega kapitala, ki ga more družba prinesiti v državo, mnogo pripomoglo za odstranitev dosedanje gospodarske pasivnosti Dalmacije. Istotako pa pomeni ustanovitev podjetij za produkcijo umetnih gnojil veliko korist tudi za vse ostale kraje naše države.

Levičarska zmaga pri volitvah na Danskem

Mala danska kraljevina, ki šteje 3.400.000 prebivalcev na 43.000 kvadratnih kilometrov, je imela minulo sredo po volji že v peti volitve v svojo poslansko zbornico. Po ustavi iz l. 1915., izpopolnjeni l. 1920., se sestoji danski državni zbor (Rigsdag) iz senata (Landsting) in poslanske zbornice (Folketing). Slednja ima 149 članov, ki se volijo za štiri leta na podlagi enake in neposredne volilne pravice vseh nad 25 let starih državljanov obeh spolov.

Od l. 1924. do 1926. je bila na krmilu socialistična vlada Stauningova, ki pa je podlegla v volitvah 2. decembra 1926. Zadnja poslanska zbornica je štela 53 socialistov, 47 kmečkih levičarjev (Venstre), 29 konservativcev, 16 radikalcev in 4 pripadnike manjših strank, med njimi enega Nemca iz severnega Šlezviga.

Novo vlado je sestavil poslanec Madsen-Mygdal, po poklicu posestnik, zgolj iz pristašev kmečke levice. Ta vlada pa v Folketingu sama zase ni imela večine, zato se je morala opirati na konservativce. S pčilimi par glasovi večine se ji je posrečilo vladati brez težav do nedavnega časa, ko se je njeno razmerje do konservativnih zaveznikov znatno ohladilo.

Madsen-Mygdalov kabinet je vodil za danske razmere dokaj konservativno politiko, dasiravno se je v prvi vrsti oslanjal na kmečko levico. Pri državnih izdatkih je štedil, zniževal je delavске mezdne in izdatke za socialno-politične namene. Krepro se je tudi uprl socialističnim načrtom po popolni razorožitvi Danske. Vendar baš v vojaškem vprašanju ni mogel docela zadovoljiti svojih pomagačev v konservativnem taboru, ki zahtevajo znatno okrepitev danske vojske in mornarice. Sploh so se konservativci po dveh letih naveličali podpirati kmečko vlado, ne da bi imeli kaj upanja, da bi mogli kdaj v njej aktivno sodelovati. Do javnega razdora je prišlo v marcu, ko so se konservativci odtegnili glasovanju za državni proračun z motivacijo, da so izdatki za armado preveliki. Vlada je pri bojem glasovanju v Folketingu podlegla s 45 kmečkimi proti 52 socialističnim glasovom, dočim so se konservativci in radikali vzdržali.

Madsen-Mygdal pa vsled tega poraza ni podal ostavke, marveč si je pri kralju Kristianu X. izposloval dovoljenje, da razpusti Folketing takoj po sprejetju občasnega finančnega zakona.

Že pri občasnih volitvah se je pokazalo, da bodo pri novih parlamentarnih volitvah napredovali najbolj socialisti in da si ne more vlada Madsen - Mygdala nadejati prevelikih uspehov. Po telet parlamentarnih volitev, ki so se vršile 24. aprila, je le potrdil to domnevo, ker so prinesle znatno okrepjenje levici in oslabiljenje desnici. Desničarski konservativci so namreč dobili 233.868 glasov in 24 mandatov, levica pa 402.146 glasov in 43 mandatov, radikali 151.729 glasov in 16 mandatov, socialni demokrati 593.235 glasov in 61 mandatov, zveza desnice 25.795 glasov in 3 mandate, šlezviška stranka 9787 glasov in 1 mandat, komunisti pa 3655 glasov in noben mandat. Socialni demokratije so pridobili 8. zveza desnice in levice no 3 mandate, konservativci pa so izgubili 6 mandatov. Na otokih Farör se bodo volitve vršile kasneje.

Ostavka danske vlade

Kodanj, 25. aprila. s. Državni minister Madsen-Mygdal je danes dopoldne podal kralju demisijsko celokupnega kabineta. Kralj je poveril dosedanjio vlado, da od sestave nove vlade vodi posle dalje. V soboto bo kralj sprejel v svrhu razgovora voditelje starih političnih strank v Folketingu in v Landtingu. Novo vlado bo sestavil socialist Stauning v koalicijski z meščanskimi radikali.

Sredozemski polet „Grofa Zeppelina“

Barcelona, 25. apr. a. Zrakoplov »Grof Zeppelina« je preletel včeraj ob 2.30 mesto Seviljo in vrgel v bližini mesta štiri vreče pošte. Ob 16. uri je zapustil špansko obalo pri Cadixu in nato preletel Gibraltarsko ožino ob najlepšem vremenu ter vrgel v Tangerju afriško pošto. Tu je zrakoplov obrnil smer ter pričel leteti preko Sredozemskega morja proti Alicantu, ki ga je preletel o polnoči. Na to je plul celo noč vzdolž španske obale in krožil v zgodnjih jutranjih urah nad Barcelono. Od tu je nadaljeval vožnjo proti francoski Rivieri in pasiral Nizzo ob 10. uri dopoldan.

Parnik v borbi z ledenimi gorami

London, 25. aprila. s. Zadnje dni opazujelo oceanski parniki velike ledene gore, ki plavajo od severa proti jugu in ogražajo paroplovbo. Po dolgi in naporni vožnji je včeraj dospel v Anelijo parnik »Celtic« paroplovne družbe Withe Star Line. V bližini Nove Fundlandije so parnik obkolile velike ledene gore, tako da je bil 14 ur v največji nevarnosti, da ga bodo ledene mase zmečkale. »Celtic« je eden največjih parnikov sveta. Posadka šteje 600 oseb. Dve velikanski ledeni gori sta trčili skupaj ter se ob neznanem tršču zrušili.

Minister Ahmad paša postavljen pred državno sodišče

Angora, 25. aprila. s. Parlamentarni odbor je sklenil postaviti bivšega mornariškega ministra otomanske države, Ahmuda pašo, pred državno sodišče. Ahmad paša bo obtožen, da je izplačal angleškim ladjedelnicam za popravilo turških vojniških ladij 20.000 funtov šterlingov brez vsake garancije.

Pomen ljubljanske proračunske razprave

Ljubljana, 25. aprila.

Včeraj je bil v ljubljanskem občinskem svetu po tridnevni razpravi in ob navzočnosti predpisane dvetretjinske večine vseh občinskih svetovalcev sprejet mestni proračun.

Velikega pomena je bilo to glasovanje za Ljubljano in njeno prebivalstvo. Radi nezdravih političnih razmer je doživljala mestna uprava tekom zadnjih deset let že uprav katastrofalne perturbacije. V tej nesrečni dobi je ljubljansko mesto bilo žrtev samih provizorijev, ko so se v kratkih presledkih malodane s kinematografsko naglico vrstili župani, komisariji in gerenti. Pravilno je to nestalnost in nesigurnost v mestni upravi karakteriziral obč. svetovalec dr. Rožič ter opozoril občinski svet, da mora na ta način priti vsaka kmečka hiša na kant. Čudno zato ni, da trpi mestna uprava na težkih posledicah grehov prejšnjih let in tem bolj hvalevredno je, da se je sedaj, ko naj po 6. januarju nastopi nova doba konstruktivnega in pozitivnega dela, našla v občinskem svetu delovna večina, ki je obračunala s preteklostjo ter s sprejetjem skrbno sestavljenega proračuna ustvarila trdno podlago za legalno in smoteno udeleževanje občinske uprave. S posebnim zadovoljstvom bo ljubljansko prebivalstvo vzelo na znanje, da so se v delovni večini preko vseh pomislekov in čustev politične preteklosti zbrali bivši pristaši vseh nekdanjih naših političnih strank. V tej novi grupaciji smo videli bivše pristaše SDS, SLS, NRS in socialistične stranke. Le mala grupa malkontentov je združila nazaj v dobo pred 6. januarjem ter se je brez stvarne utemeljitve odstavila od dela. Posegla je nazaj po nesrečnih metodah nestrpnega političnega boja ter s svojim eksodusom in abstinenco dokazala, da ji ni za stvarno delo v občinskem svetu. Prav žal nam je, da smo primorani reprezentantom te maloštevilne abstinence, gg. Ivanu Hribarju, inž. Serneču in dr. Vl. Ravniharju, izreči svojo obsodbo. Zavedamo se, da storimo to v imenu malone celokupnega ljubljanskega prebivalstva, ki je pričakovalo, da bo imenovani občinski svet deloval v intencijah kraljevega historičnega manifesta složno in stvarno.

Da ni bilo razkritij županovih in prof. Jarčevih vse mesto bi se začudeno izpraševalo: zakaj pa gg. Serneč, Hribar in tov. prav za prav štrajkajo? Siromašen poskus g. Serneca utemeljiti sabotažno taktiko z očitkom, da se predlogi »opozicije« glede proračuna niso upoštevali, je desavuiran po dejstvu, da je razprava o proračunu v odseku bila podaljšana za celi mesec samo, da se je moglo vsak predlog, vsako zdravje misel in idejo dobro pretehtati in da je končni proračunski predlog, kakor je bil predložen plenumu občinskega sveta, bil v odseku soglasno odobren, torej tudi z glasovi članov današnje »ekskodistične« grupe, s katerimi je bil gosp. Serneč, kakor je sam povedal, v najožjem kontaktu in ki so torej postopali tudi z njegovim odobrenjem. Sedaj vemo prave razloge sabotažne intrige: šlo je na eni strani, kakor je župan povedal, za razbitje občinskega sveta in doseg komisarjarija, pri čemer naj bi bil po načrtu avtorjev te nakane sodeloval tudi sam župan, na drugi strani pa je, kakor je razkril prof. Jarč, bil eksodus nekako maščevanje za ponesrečeno politično intrigo, s pomočjo katere naj bi se bili izvršili gotovi interni, menda proti g. Korošču napereni obračuni. Ker se ni posrečilo angažirati gotove ljudi za tako nelojalno, a pri današnjem stanju tudi nedopustno igro, je sledila volna napoved...

Z vsega priznanja vredno solidarnostjo so občinski svetniki brez razlike misljenja odbili naskok, ki je opasno ogrožal avtonomijo našega mesta ter skušal spraviti, kakor je dobro rekel eden izmed abstinentov, »kmetijo na kant«. Gladka dovršitev proračuna je zasluga vseh sodelujočih, ne samo tistih, ki so glasovali z »da«, temveč tudi onih, ki so rekli »ne«. Še posebej pa zasluži priznanje predsednik finančnega odseka obč. svet. Tavčar, katerega veliki izvrstni referat je znatno olajšal razpravo in odločitev.

Gospodje, ki so stopili v štrajk proti delu v občinski upravi, so morda premalo premislili, kako težko so se pregrešili proti dolžnostim, ki jih kraljev manifest nalaga vsem državljanom, zlasti pa onim, katerim so na njegovi volji izročeni javni posli. Sedaj jim preostane le, da izvajajo konsekvence: zaprosijo naj, da se jim odvzame breme, ki se jim zdi pretežno in neznosno ter se poveri drugim, ki bodo voljni in sposobni z vneto služiti občinski upravi ljubljanski ter s tem celokupni domovini.

Občinski svet pa more mirno preko ponesrečenega sabotažnega poskusa. Z razpravo in glasovanjem o najvažnejšem in najožječvejšem obč. vprašanju je v polni meri dokazal svojo delovnost in svojo delasposobnost ter more v trdnem zaupanju v sebe pristopiti k drugim velikim nalogam, ki ga še čakajo.

Jelen za kraljevo lovišče

Zagreb, 25. aprila. n. Na Pleševci so se ljakli učeli velikega jelena ter so se obrnili na dvorno pisarno z vprašanjem, ali bi ga kralj hotel sprejeti kot dar. Dvorna pisarna je odgovorila, da ga sprejema z zahvalo ter so včeraj 300 kg težkega jelena odposlali v kraljevo lovišče v Slovenijo.

Zahvala Zveze industrijcev kralju

Povodom prevzetja protektorata nad ljubljansko univerzo.

Zveza industrijcev v Ljubljani je snoči poslala Nj. Vel. kralju naslednjo brzojavko: Z radostnim ponosom smo sprejeli vest, da je Vaše Veličanstvo dovolilo ljubljanski univerzi nadeti si ime našega presvitega kralja. Trdno smo verjeli, da bo univerza kralja Aleksandra I. zasluženo uživala trajno blagoslonoženost Vašega Veličanstva in tekmovala z ostalimi najvišimi prosvetnimi ustanovami kraljevine odlično prispevala ugledu našega naroda med drugimi naprednimi narodi. Njeno delovanje bo koristilo tudi gospodarskemu napredku dežele. V tej misli prosimo Vaše Veličanstvo blagovolj sprejeti izraze naše iskrene zahvale in globoke vdanosti.

Zivela univerza kralja Aleksandra I. živio na kralj! — Zveza industrijcev: Dragotin Hribar I. r., Milan Šuklje I. r.

Zagrebski demanti g. Hribarja

Zagreb, 25. aprila. r. Večerni »Hrvat« objavlja na osnovi referata obč. svet. g. Tavčarja v proračunski seji ljubljanskega obč. sveta interesantno primerjavo med ljubljanskim in zagrebškim proračunom ter piše med drugim: »Ljubljanski obč. svetnik stari Hribar, ako se ne varamo, nekdanj tudi ljubljanski župan, je kritiziral proračun, pozivajoč se na Zagreb, ki da bolj štedi in boljše gospodari, češ, da ima samo še enkrat večji proračun od ljubljane akoravno šteje trikrat toliko prebivalcev. Toda g. Hribar ni dobro poučen o zagrebških prilikah. Ljubljanski proračun znaša 47.5 milijona, zagrebški 95 milijonov, toda to je samo ožji mestni proračun. Ako se vračunamo, kakor v Ljubljani, tudi mestna podjetja, potem znaša zagrebški proračun 155 milijonov, torej je razmerje prilično enako razmerju prebivalstva.«

»Hrvat« še konstatira: Če se primerjajo posamezne postavke, potem se to razmerje ruši, enkrat na korist Ljubljane, drugič na korist Zagreba.

Obečane trošarinske olajšave

Včeraj smo objavili brzojavno poročilo o konferencah, ki so se poslednje dni vršile med pomočnikom ministra financ dr. Gospodnetičem in odposlancem vinskih proizvodnikov, trgovcem in gostilničarjem iz vse države. Pri telefonskem prenosu se je vrnilo več pogrešk, ki motijo smisel, zato jih ponatiskujemo v pravilni stilizaciji.

1.) Vinu pride pod kontrolo. Čim zapusti producenta, a trošarina zapade v plačilo o priliki vketenja v klet kupca, trgovca ali gostilničarja (torej pri prehodu v druge roke).

2.) Trgovci z obratom preko 1000 hl dobe svobodna shranišča, s katerimi razpolagajo lastniki svobodno, a kontrolni organi imajo vne prost dostop. Zakonito dopuščene manipulacije so v svobodnih shraniščih dovoljene brez predhodne prijave.

3.) Vinu prepeljanemu v svobodna shranišča, je priznan poldrugo odstotni transportni kalo. Enako je predviden poldostotni mesečni manipulacijski in ležarinski kalo. Vinski mošt bo podvržen le kontroli. V zapisnik se vpiše količina čistega vina. Za plačevanje trošarine, ki preide iz svobodnega shranišča v promet, so predvideni krediti z bančno garancijo. Za vino v svobodnih shraniščih ni treba plačati drugega jamstva kakor blago samo.

4.) Od zaloga vina in žganja, ki so bile 15. aprila popisane, se dovoli interesentom brez svobodnih shranišč kredit na ta način, da na prošnjo plačajo trošarino v obrokih do 1. januarja 1930. Svobodna shranišča ne plačajo trošarine.

5.) G. Gospodnetič je obetal, da bo predlagal ministru financ, naj se pri pošiljakah preko 5 hl izterjuje trošarina ne od pošiljatelja, temveč od sprejemnika, vendar pa le v primeru, da pošlje trgovec blago po železnici.

6.) Ako je lastnik svobodnega shranišča obenem posestnik vinograda, kjer vketuje v lastni kleti svoje proizvode, je ta klet le pod kontrolo in se ne smatra za svobodno shranišče, za katero je treba plačati takso.

Prebivalstvo Beograda

Beograd, 25. aprila. p. Po definitivnih ugotovitvah rezultatov uradnega ljudskega štetja v Beogradu, ki se je izvršilo začetkom tega meseca, ima Beograd skupno 221.474 prebivalcev, in sicer 123.751 moških in 97.723 žensk. (Po prejšnjih napovedih se je splošno smatralo, da ima Beograd okrog 300.000 prebivalcev, bivši župan dr. Kumanudi jih je cenil celo na 350.000.)

Švedski poslanik v Zagrebu

Zagreb, 25. aprila. n. Danes je došel tukaj švedski poslanik na našem dvoru Unden, ki je ob tej priliki prvič posetil Zagreb. Nastanil se je v hotelu Esplanade. Posetili je tukajšnjega švedskega konzula, velikega župana in člane zagrebškega konzularnega zbora.

Krediti za poštne službene obleke

Beograd, 25. aprila. r. Glavna uprava pošt in brzojava je odredila kredite za nabavo službenih oblek poštobrojavnega uslužbenstva. Za ljubljansko direkcijo je določeno 400.000, za novosadsko 1 milijon, za zagrebško 700.000, za sarajevsko 450.000 Din.

Zagrebske »Novosti« v Beogradu zaplenjene

Beograd, 25. aprila. p. Današnje zagrebške »Novosti« so bile v Beogradu zaplenjene in to zaradi objave govora odvjetnika dr. Sekule Drlijevića na razpravi proti morilcu Suniću.

Zakon o Državnem svetu

Beograd, 2. aprila. p. Danes je bil dovršen zakon o Državnem svetu. Zakon je bil predložen kralju v sankcijo.

Stanovanjski najemniki pri kralju

Avdijenca deputacije stanovanjskih najemnikov in državnih uslužbencev in vpokojeencev

Zagreb, 25. aprila. n. Danes se je vrnila iz Beograda delegacija stanovanjskih najemnikov in državnih uradnikov, ki je bila sprejeta od kralja v avdijenci.

V avdijenci je imel pred kraljem v imenu uradnikov daljši govor Josip Tomičić, ki je pri tej priliki povdarjal, da poznajo uradniki dobroto in plemenitost srca Nj. Vel. in da zato z zaupanjem pričakujejo napovedano revizijo uradniškega zakona. Nadalje je povdarjal, koliko trpe državni nameščenci in upokojeenci od velikega socialnega problema pomanjkanja stanovanj in previsokih stanovanjskih najemnin. Prosil je kralja, naj vzame na znanje izraze zvestobe vseh javnih nameščencev in upokojeencev iz Hrvatske in Slavonije.

Za tem je delegat organizacije stanovanjskih najemnikov Branko Kurelac izrazil lojalnost in zvestobo vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev namreč Nj. Vel. kralju, kakor tudi zvišenju in vzorni materi, kraljici Mariji. Izjavil je nadalje ne samo v imenu državnih, temveč tudi zasebnih nameščencev, intelektualnih in fizičnih delavcev, vojni-

invalidov in njihovih vdov, da je bil manifest kralja od 6. januarja navdušeno sprejet v njihovih vrstah. Pri tej izjavi, je kralj prekinil govornika in dejal: »Imate prav, veseli me, da je narod razumel moje prizadevanje za ureditev razmer v državi.« Za tem je g. Kurelac označil stanovanjske razmere pri nas in v drugih državah ter zaprosil kralja, naj posveti rešitvi stanovanjskega vprašanja posebno pozornost. Kralj je z velikim zanimanjem poslušal obrazložitev težkega položaja stanovanjskih najemnikov ter je delegaciji izjavil, da bo še pred podpisom tega načrta stanovanjskega zakona pozval k sebi ministra socialne politike, da se točno informira o tem načrtu, zlasti pa o določbah čl. 2. 3. in 8., na katere so ga opozorili delegati.

Delegacija je po avdijenci izjavila novinarjem, da je zelo zadovoljna s potezom avdijence in da upa, da bo načrt novega stanovanjskega zakona popravljen, kakor to odgovarja interesom stanovanjskih najemnikov.

Načrt novega invalidskega zakona

Bograd, 25. aprila. r. Minister za socialno politiko je bil pri predsedniku vlade, generalu Živkoviću in mu izročil v vpogled načrt zakona o invalidih, ki ga je sestavila posebna komisija. Minister dr. Drin-ković je prosil predsednika vlade, naj se ta zakon kot nujen čimprej predloži Vrhovnemu zakonodajnemu svetu.

O tem je bilo iz predsedništva vlade izdano naslednje obvestilo:

Predsedniku vlade je bil danes izročen motivirani načrt invalidskega zakona, da ga dostavi Vrhovnemu zakonodajnemu svetu. Zahtevana je bila nujnost za referen-ta Vrhovnega zakonodajnega sveta je bil od ministra za socialno politiko predlagan načelnik splošnega odeljenja Ljubomir Hofmanović.

Podzemna jama na Velebitu

Sužak, 25. aprila. č. V Spodnjem hrvatskem Primorju se je že dolgo govorilo o neki votlini v Maniti pečini pri Veliki Paklenici na Velebitu. V nedeljo je odšel znani sušaški industrijec Jurica Ružić z ravnateljem zveze za pospeševanje tujiskega prometa, da bi preiskal to votlino. Votlina obsega 300 do 400 m² ter so v njej lepo oblikovani kapniki. Dostop vanjo pa je zelo težak, ker je moral prehoditi zelo naporeno pot ter se dvigniti 580 m visoko nad morje. Sedaj se bo pokrenila akcija za podrobnejšo preiskavo odkrite podzemne votline.

Hemljski trg

Zatet, 25. aprila. h. Tendence mirna. Promet v Zatcu 50 stotov. Cene 1000—1200 Kē.

Univerza kralja Aleksandra I.

Najvišje odlikovanje naše univerze ob njeni desetletnici

Radostno sporočilo rektorja na svečani seji univerzitetnega sveta – Kralj Aleksander pokrovitelj proslave ob desetletnici ljubljanske univerze – Vtisi rektorja dr. Vidmarja iz avdijence

ustvarja vrednote, s katerimi se narod lahko udeležuje plemenite medsebojne duhovne tekme človeštva. Vsak izsled, skratka vsako znanstveno delo sploh gre v svojem končnem efektu na korist skupnosti, a v prvi vrsti na korist skupnosti tistega naroda, iz katerega univerza raste.

Bili so in so narodi, ki niso imeli in nimajo lastne državne svobode, a so imeli in imajo svoje univerze. Naj omenimo med njimi samo britansko Indijo. Ti narodi niso nikdar pomišljali, da bi jim kdo univerzo jemal. Ni ga pa bilo svobodnega naroda, ki bi ne bil v svoji svobodi nastopal predvsem za najvišje svoje narodne institucije, predvsem za svojo univerzo, ki mu je bila obenem nedotakljiv simbol svobode.

Da nam je kralj s svojim dejanjem sedaj na najsvečanejši način to svobodo sankcioniral, za to mu sme biti hvaležen ves narod.

Svečana seja univerzitetnega sveta

Popoldne ob 16. se je vršila v veliki dvorani univerze na Kongresnem trgu svečana seja univerzitetnega sveta, ki so ji prisostvovali polnoštevilni vsi člani, vsi dekanji in točasni rektor prof. Vidmar.

Svečano sejo je otvoril rektor magnificus inž. dr. Vidmar, ki je v izbranih besedah sporočil univerzitetnemu svetu, da je Nj. Vel. kralj Aleksander I. prevzel pokroviteljstvo nad proslavo 10letnice ustanovitve ljubljanske univerze in dovolil, da se imenuje univerza odslej po Njem, kot univerza kralja Aleksandra I.

Univerzitetni svet je vzel sporočilo rektorja Vidmarja soglasno in z navdušenim odobravanjem na znanje ter sklenil, da se odpodije Nj. Vel. kralju Aleksandru I. naslednja

zahvalna brzojavka:

»Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru I., Beograd.

Rektor univerze je sporočil danes na svečani seji univerzitetnemu svetu ljubljanske univerze, da je Vaše Veličanstvo dovolilo, da vzame ljubljanska univerza v svoj naslov visoko ime Vašega Veličanstva. Univerzitetni svet se Vašemu Veličanstvu za to visoko priznanje in odlikovanje naše univerze udano zahvaljuje in se Vašemu Veličanstvu v globoki udanosti poklanja.

Univerzitetni svet univerze kralja Aleksandra I.

S tem je bila svečana seja univerzitetnega sveta završena.

Rektor dr. Vidmar o avdijenci pri kralju

Naš urednik se je po seji univerzitetnega sveta oglašil pri rektorju dr. Vidmarju, ki ga je ljubeznivo sprejel. G. rektor se je prav vzradoščen odzval prošnji našega urednika, ki je želel izvedeti, kako je došlo do visokega odlikovanja ljubljanske Almae matris od strani vladarja. G. rektor je izjavil:

— Da vam odkrito povem: Z avdijenco pri Nj. Vel. kralju sem izredno zadovoljen. Brez prikrivanja vam smem priznati, da sem bil od vladarjeve naklonjenosti napram ljubljanski univerzi in v obče napram naši kulturni težnji nam silno vzradošen. Vladar je pokazal globoko razumevanje za vsa naša visoka prosvetna in kulturna stremelja. Tekom svojega poročila o ljubljanski univerzi sem zaprosil Nj. Vel. kra-

lja, da bi izvolil prevzeti pokroviteljstvo nad proslavo desetletnice naše univerze. Kralj je moji prošnji z vso ljubeznivostjo ustrejel.

— Prav tako navdušeno pa je tudi blagovolil dovoliti, da se naša univerza imenuje odslej po Njem, kot univerza kralja Aleksandra I.

— Mislim, da ne tolmačim napačno te kraljevske naklonjenosti, ako jo smatram za posebno kraljevsko priznanje naši najvišji znanstveni ustanovi, kakor tudi vsemu kulturnemu prizadevanju Slovencev. Poslovil sem se vzhlen tako nad izrednimi vladarskimi sposobnostmi Nj. Vel. kralja, kakor tudi nad Njegovo ljubavjo, ki jo goji enakomerno do vsega jugoslovenskega naroda.

Delo Jadranske straže

Ljubljana, 25. aprila
Snoči se je vršil v Kazini šesti redni občni zbor JS, ki ga je otvoril in vodil predsednik veliki župan dr. Vodopivec. V lepe pozdravne nagovore je podal o delovanju društva kratko, a telitno poročilo. Dobro se pač zavedamo, kako ogromne važnosti je morje za nas, vendar kljub temu vidimo, da vlada v naši javnosti za društvo, ki si je stavilo za cilj očuvati naše morje ter širiti in buditi zavest važnosti morja za našo državo, žalibog še vedno premalo zanimanja. Vzroka o tem je bilo doslej iskati v precejšnji meri tudi v abstraktnih strankarskih bojih, ki so absorbirali vse moči. Po zgodovinskem 6. januarju pa so morali strankarski boji prenehati, da je upati, da bodo prišli boljši časi tudi za društva, kakor je JS, ki zasleduje najidealnejše smote. Predsednik je dalje omenjal poštrevno delo uprave društva ter posameznih odbornikov v prvi vrsti direktorja dr. Böhma, dr. Rožiča ter g. Pirnata iz Novega mesta, ki so pripomogli k popularizaciji društva s predavanji po mestih in deželi. Velika zahvala velja tudi pridruženemu damskemu odseku, ki beleži z zimske prireditve JS v Unioni lep moralen, pa tudi gnoten uspeh.

Tajniško poročilo, ki ga je podal g. Ivan Legat, navaja podrobno delo, ki za je v preteklem letu izvršil odbor. Iz poročila sledi, da ima samo ljubljansko društvo 1116 sledi. S podružnicami vred, ki se nahajajo v Kranju, v Novem mestu, na Jesenicah, v Trzinu, v Brezicah, pa ima JS v Sloveniji 1536 članov. Posebno azilna je bila v preteklem letu novomeška podružnica. Ki jo vodi izredno poštrevno g. Pirnat. Oblastni odbor se je udeležil po svojem delegatu g. dr. Böhm udeležanju glavnega odbora JS, ki se je vršilo v Splitu lani 16. decembra. Tu je staval naš oblastni odbor razne predloge in smernice za bodoče delo. Društveno glasilo »Jadranska straža«, ki se tiska v 7500 izvodih in stane na leto 120

Din, se je tekom leta preuredilo in razširilo. Kakor lani, namerava odbor tudi letos širiti propagando za naše morje s predavanji in skriptičnimi slikami.

Iz blagajniškega poročila kapetana Kasparoviča je razvidno, da je društvo napredovalo tudi v materialnem pogledu. Na predlog člana nadzornega odbora dr. J. Slogarja je bil podan upravni odbor absolutoriji. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen za predsednika zopet veliki župan dr. Fran Vodopivec, v ostali odločbi pa: dr. I. J. Böhm, dr. Oton Fetičič, dr. Valentin Rožič, dr. Karel Pirjevec, tajnik T. D. Joško Pogacnik, veletrovec Fran Šupica, dr. Niko Zupanič, industrijalec Fran B. nač., vladni tajnik Ivan Legat, kapetan Kasparovič, bančni uradnik Anton Kos, Fernanda dr. Majaronova, Tilka dr. Zbanič, predsednik Kmetijske družbe Ivo Sanein, učitelj Pirnat, prof. Franjo Sič, kapetan beškega broda Bernard Jeločnik, inž. Bruno Gombac, L. A. inž. Serneceva, divizijski general Sava Tripkovič ter superior Karol Kokelj. V razloži odboru: generalni ravnatelj LKB Alojz Tykač, bančni ravnatelj dr. J. Slogar, bančni ravnatelj Fran Rus, bančni ravnatelj Av-

Ob 40-letnici smrti Janeza Šubica

Življenje in delo našega velikega umetnika — Pomen njegovih umetnin za slovensko kulturo — Potreba reprezentativne razstave njegovih del

Štirideset let — kako malenkostna doba v življenju naroda, a vendar nam so ta leta dala ogromen napredek v vseh področjih, zlasti pa v umetniškem. Po smrti Janeza Šubica smo dobili z impresionisti prav za prav šele svojo lastno umetnost, ki se je razvila v bujno drevo, da nanj gledamo s ponosom in ljubeznijo, tuj svet pa s priznanjem in občudovanjem.

Iz stare rodbe podeželskih slikarjev je izšel naš umetnik, prva osebnost v zgodovini naše umetnosti, ki je uživala ugled tudi v inozemstvu. Da, prvi je bil Janez, ki je tudi v tujini vedno pogumno kazal svojo narodno zavednost.

Umetnikova mladost

Janez Šubic se je rodil l. 1850 v Poljanah nad Škofjo Loko kot sin slikarja in podobarja Štefana in matere Ane. Obiskoval je domačo šolo, potem pa še osnovno šolo v Ljubljani. Ker je bil slaboten, je moral zapustiti že v prvi šoli gimnazijo ter se vrniti k očetu v Poljane. Tu je pomagal pri rezbarstvu, zlatenju in pri slikarstvu, dokler ga ni oče poslal k svojemu prijatelju Wolfu v St. Vid, ki je bil takrat naš najuglednejši slikar. Ker Wolf ni imel lastnega sina, se je z vsem srcem zavzel za svojega mladega talentiranega učenca in ga ni učil samo slikanja ter risanja, temveč ga je izobraževal v vseh strokah tako globoko in temeljito, da Janeza Šubica lahko imenujemo visoko izobraženega človeka. Na žalost pa Wolf ni doživel najvišjih uspehov svojega, skoraj bi rekel, posinovljenca, ker je umrl že pet let pred smrtjo Janezovo.

Plodna leta v Benetkah in Rimu

Opremljen z vsem potrebnim znanjem je šel Janez l. 1870. v Benetke, kjer se je vpisal na umetnostni akademiji pri prof. Molmentiju. Že drugo leto je tekmoval za darilo akademije in mu je bilo soglasno prisojeno prvo darilo za karton »Rafaelova smrt«, ki nam dokazuje, da je bil že kot mlad akademik popolnoma sposoben tudi za najtežje naloge. V deželni muzeji ljubljanskem pa vidimo pod imenom Janeza Wolfa Sv. Jurija, ki pa je na njem podpisan Janez Šubic, tako da se nam mora zdeti, da je delo prav za prav Šubicevo, ki je z njim že dosegel svojega mojstra Wolfa. Ves ta čas pa je slikal tudi razne svetnike, ki danes krash otarie celo v Severni Ameriki, kamor jih je odnesel poljski rojak škof Mrak, druge njegove slike pa poznamo iz cerkve Loškega hribovja. Leta 1875. je imel zasluženega toliko denarja, da se je upal v Rim, kjer je stanoval v Palazu Venezia. Delal je neumorno, tako rekoč dan in noč, in tu so nastala njegova najvažnejša dela. L. 1876 je namreč dovršil svojega Sv. Martina za Šmartin pod Šmarno goro. Ta slika je skoraj brez dvoma naše najboljšje cerkveno delo iz 19. stoletja. Tudi za Horjul je istega leta napravil sliko Sv. Marjete, obenem pa Sv. Marjeto tudi za Šmarjeto na Dolenjskem ter Sv. Mihaela in Sv. Notburga za Čemseni.

Na Dunaju in v Pragi

Iz Rima je šel l. 1877. Janez Šubic na Dunaj, vendar se je že poleti vrnil v domovino in začel na presno slikati cerkev v Horjulu. Pri delu so mu pomagali njegovi bratje Jurij, Valentin in Pavle. Krasno delo je bilo kmalu gotovo, vendar pa je zaradi vlage pozneje hitro propadlo. Ko je bilo delo gotovo, je šel zopet na Dunaj in vstopil v atelje tedaj najslavnejšega dunajskega slikarja Hansa Makarta. Pomagal mu je pri najrazličnejših delih, vendar pa je njegovo sodelništvo najbolj važno pri risanju figurin za slavnostni sprevod ob cesarjevi srebrni poroki l. 1879. V spominskem albumu na ta velikanski slavnostni sprevod je tudi Janeza Šubica karton »Trgovstvo«, ki mu je kritika prisodila prvenstvo med vsemi drugimi deli. Tako je Šubic zaslovel tudi v inozemstvu in tuje priznanje mu je seveda prineslo z vseh strani domovine polno naročil. Ko so ob poroki cesarjevega Rudolfa češki umetniki prestolonasledniku poklonili album, ga je okrasil tudi Janez Šubic s svojim izvrstnim akvarelom »Vprašanje«, ki nam prikazuje mlado deklico, kako kramlja z Amorjem. L. 1881. se je namreč z Dunaja preselil v Prago, da bi poslikal po Ženiškovi kartonih Narodni Divadlo. Kakor nam je znano, je še nedovršeno gledališče pogorelo in ko so ga Čehi z nenadkriljivo poštrevnostjo postavili znova, so poklicali zopet Janeza Šubica, da ga je dekoriral. Ker mu je to delo uspelo nad vse pričakovanje, mu je praški mestni svet izročil še okrasitev pročelja nove vodarne. Ko je delo izročil, se je hotel vrniti zopet na Dunaj, pa je moral domov, ker se je očeta lotila smrtna bolezen, ki ga je l. 1884. tudi pobrala. Na očetovo željo je za škofješko kapucine naslikal Sv. Antona, ki ga pa zaradi sličnosti Matere božje z neko znano ženo kapucini niso mogli sprejeti in so ga darovali frančiškonom v Ljubljani.

Največja čast

Je doletela slovenskega umetnika l. 1884. ko je bil pozvan za učitelja dekorativnega slikarstva za novi obrtni muzej v Kaiserslauternu na Bavarskem. Bavarska vlada ga je s l. januarjem 1886. v priznanje nje-

Samo še danes! Danes zadnjikrat!

BELI SOVRAGI

Film senzacije. Grozoviti ulični poboji. Vratolomno jahanje. Kineške tajnosti. Glinjive ljubezenske scene. V glavni vlogi

Tim Mac Coy

Napeto! Senzacija!

Ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Tel. 2124. Elitni kino Matica.

gust Tosti in veletrovec Mirko Anbrožič, namestnika: Ivan Rebek in ravnateljica Jerica Zemljanova. Kot delegata za glavno skupščino, ki se bo vršila junija v Sarajevu, sta določena direktor dr. Böhm in vladni tajnik Ivan Legat.

vega delovanja odlikovala z osebno doklado, v pričetku šolskega leta 1885/1886 pa ga je imenovala za svojega stalnega učitelja pod izrednimi pogoji. Že to je odlikovanje, da so Nemci inozemca nastavili za svojega državnega uradnika, vendar so mu poleg tega skrajšali še službeno dobo na 20 let in mu dali tri mesece počitnic na leto, ker ni mogel biti v tujini, ne da bi vsaj vsako leto prebil nekaj mesecev med svojimi dragimi v Poljanah.

Janezova ljubezen do ožje domovine

zlasti pa do svojih staršev, bratov in sestra je namreč tako iskrena in globoka, da morajo pisma, ki jih je pisal domov, izzbati vsakemu solze. Njegov bratranec Ivan Šubic, pokojni direktor tehniške srednje šole v Ljubljani, je lepo karakteriziral to njegovo ljubezen: »Kakor mladenič je sanjal noč in dan o tratah in vodah rodne vasi, o njenih lepota in njenem ljudstvu.«

V Kaiserslauternu je Janez poslikal vestibul ter lože in strop velike dvorane obrtnega muzeja. Delo je bilo ogromno. Že v obeh ložah je bilo 56 ovalnih in 112 okroglih slik. Motivi za te slike so zajeti iz politične in kulturne zgodovine največjih narodov. Pa tudi ta stavba ni imela sreče. Kakor Narodni Divadlo v Pragi, je tudi naš okrašen obrtni muzej v Kaiserslauternu pogorel že l. 1885., a Janez je že v 18. mesecih obnovil poškodovane slike.

Za razstavo v Antverpnu je l. 1885 poslikal tudi paviljon neke nemške firme, ki je za njo izvršil tudi veliko dekorativno sliko »Delavci v kovačnici«. L. 1886. mu je bavarska vlada poverila vodstvo razstave v Monakovem, kjer je bival zato več mesecev, v počitnicah pa je potoval po Nemčiji in zlasti ob Renu. Tedaj je tudi naslikal svojo veliko sliko »Umetnosti se klanjajo Carniolci« za strop stopnišča ljubljanskega muzeja, tako da imamo vsaj eno veliko delo v tujini priznanega umetnika tudi doma. Zelo laskavo za slovenskega umetnika je bilo povabilo, da je ilustriral opise naših dežel v delu »Die oester-ung. Monarchie im Wort und Bild«.

Za kolektivno razstavo Janezovih del

Doma je v počitnicah zadnja leta slikal svojega očeta in matere, sestre in svoje brate razen Jurija, poleg tega pa tudi svojega strica Janeza, očeta pokojnega direktorja Ivana Šubica, in njegovo ženo ter nam ovekovečil tudi markantno pojavo posestnika Čadeža, gospodarja na Vidmu v Poljanah, in pa zadnje Viročane, posestnika Kalana in njegovo ženo. Brez pomisleka lahko rečemo, da je s tem v najvišji meri obožaval našo portretno umetnost.

Spomlad l. 1889. se je Janez na nekem izletu prehladil in umrl že čez nekaj dni 25. aprila 1889. Kako so ga spoštovali in ljubili kolegi in profesorji, najlepše dokazuje v srce segaajoči nagrobni govor direktorja umetno obrtnega muzeja v Kaiserslauternu.

Cepprav je veliko število Janezovih slik v Sloveniji, vendar še nismo nikdar imeli prilike da bi jih zbrali na veliki kolektivni razstavi, ki bi nam šele odkrila tega velikana. Štiridesetletnice njegove smrti na ne moremo proslaviti na lepši način kakor da Narodna Galerija ali Narodni muzej letos poleti v čast njegovega spomina odpre tako spominsko reprezentativno razstavo.

Kolosalen smeh! Spored zabav.

Modra m's

Pride! ELITNI KINO MATICA

LAK ZA NOHTE

in tekočino za odstranjevanje istega na dke samo drogeriji A. Kane sinova, Ljubljana, Židovska u. 1

Domače vesti

„Življenje in svet“ št. 17.

Pravkar je izšla št. 17. tedenske revije „Življenje in svet“ z naslednjo vsebino:

Praznik dela

(napisal Ignatius) je posvečen prazniku velike sile, ki ni zunaj človeštva, temveč v njem samem — prazniku največje življenjske vrednote — dela.

Sestavek

Rastline čutijo kakor živali

nas seznanja z novimi prirodnimi pojavi, za katere so se prirodoslovci začeli zanimati šele v novem času (s sliko).

Lepa je črtica

Možu naproti.

zakar sledi spominski članek ob stoletnici rojstva velikega raziskovalca (s sliko)

Teodor Billroth, vzor sodobne kirurgije.

Zanimivo in poučno je kramljanje Adolfa Koelscha o

Ustnanih.

o izraznosti ustnic, o njih udeležbi pri mehanizmi in o osebnem značaju, ki ga z leti dobe ustnice slehernega človeka.

Ravnatelj knjižnice Narodnega muzeja v Pragi dr. Josef Volf popisuje postanek in pomen Hradčanov, v sestavku (z dvema slikama)

Praški grad — priča češke zgodovine, nakar sledi začetek zanimivega potopisa (s štirimi slikami)

Na Dalini vzhod.

Dr. Fr. Zbanič nadaljuje svojo interesantno povest o

Jabolčnih pečkah.

dr. Vl. Travner pa velesanimivo razpravo o

Čarovništvu in čarovniških procesih.

Naslednji članek (s sliko)

V „civiliziranih“ delih Afrike še cvete

sušenju!

opisuje socialne razmere med črnopoltim ljudstvom. Članek je povzet iz knjige francoskega novinarja Alberta Londres, ki je s svojimi odkritji vzbudil v javnosti živahne odmeve.

Inž. Ciril Pirc razpravlja o

Naši Zemlji in njenemu bratu Marsu, o umiranju planeta, o staranju naše Zemlje in o vprašanju prekopov na Marsu.

Kratek toda zanimiv je članek o

Mačkah.

Številko, ki jo krasijo lesorezi slikarja grafika E. Justina, zaključujejo razmotrivanja ameriškega inženirja o

Veliki dobi tehnike.

Zvezku tega tedna je priložena lepa umetniška priloga

Krani

po originalu Frana Krašoveca. Nov je tudi svetel zvezek s sliko „Pastirčiki“, tudi delo Fr. Krašoveca.

„Življenje in svet“ izhaja vsak petek in stane polnito (zaključena knjiga) 40 Din, četrtletno 20 Din, mesečno 8 Din, posamezna številka pa stane samo 2 Din. — Naroča se v upravi: Ljubljana: Knaifjeva ulica 5.

* **Prof. dr. Girolamo Arnold petinsedemdesetletnik.** V prostorih Bračev hrvatsko znaja se je predvčeršnjim vršila proslava petinsedemdesetletnice rojstva prof. dr. Girolamo Arnolda. Rojen je bil 24. aprila 1854. v Ivanu. Bil je najprej gimnazijski profesor, potem direktor učiteljske in končno profesor pedagogike na zagrebški univerzi. Kot književnik in pesnik je znan tudi slovenski javnosti.

* **Vojaška vest.** Z naredbo ministra vojske in mornarice je mornariško — tehnični podpolkovnik Miroslav Dobrovnik, dosedaj na službi v oddelku za mornariško ministrstva vojske in mornarice, pridelen na službovanje v upravo dvora Nj. Vel. kralja.

* **Izpremembe v sanitetni službi.** Imenovani so: Ivan Verbič, doslej na službi v Mariboru, za računovodno Higijenskega zavoda v Ljubljani; Ivan Genuš za uradnika II. kategorije na inženierskem oddelku Higijenskega zavoda v Ljubljani in Alojzij Jaklič za uradnika III. kategorije pri istem zavodu. V višjo skupino je pomaknjen dr. Jakob Rebrnik, upravnik Zdravstvenega doma v Celju.

* **Avijacijska - mornariški dan Jadranske straže.** Jadranska straža bo priredila v kratkem velik avijacijsko - mornariški dan v Kastelji. Razen predavanj, s katerimi se bodo propagirali cilji Jadranske straže, bo občinstvu tudi dana možnost, da poleti na naših hidroplanih.

* **Upokojitve v državni službi.** S kraljevim ukazom so trajno upokojeni: profesor na moškem učiteljskem v Ljubljani Josip Bačič, inšpektor pri finančni direkciji v Ljubljani Ivan Perpar, davčni upravitelj v Trzinu Albert Roos in davčni upravitelj v Kranju Josip Fritz.

* **Stoletnica zaslužnega učenjaka.** Te dni poteka sto let, odkar se je rodil znani duhovni učenjak dr. Billroth, ki si je kot upravni svetnik južne železnice pridobil velike zaslugе za ustanovitve klimatičnega zdravilišča v Opatiji, katero je do svetovne vojne siljano uspevalo.

* **Vojni škodovanci - prečani. pozor!** Odpor vojnih škodovancev v Mariboru naznanja, da bo 5. maja ob 13. v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru obči sestanek vojnih škodovancev, na katerem bo poročala deputacija o svojih uspehih ob času intervencije glede vojne odškodnine v Beogradu. Ker je sestanek važnega pomena, se pričakuje polnoštevilna udeležba.

* **Smrtina kosa.** Včeraj je po kratki bolezni preminula gospa Marija Verbičeva, posestnica v Kranju, v častiljivi starosti 79 let. — V Župevcu je preminula posestnica ga. Julijana Premelčeva v 59. letu starosti. Pogreb pokojnice bo 27. t. m. ob 9. dopoldne na pokopališču v Kapelah. — Pokojnicama blag spomin, žalujočim naše sožalje!

* **Tečaj za planinske pastirje.** Planinski odbor za srez Radovljico bo priredil v nedeljo 28. t. m. ob 14. v občinski dvorani v Jesenicah poučen tečaj za planinske pastirje z naslednjim sporedom: 1. Sodelovanje pastirjev pri planinskih melioracijah. 2. Planinsko sirsarstvo in mlekarstvo. 3. Bolezni in nezgode, ki se navadno pojavljajo na planinah, in njih odprava. Pri tej prili-

ki se bodo dobrim planinskim pastirjem razdelile tudi nagrade.

* **Hinje so dobile svoj poštni urad** in je naslov sedaj: Hinje pri Žužemberku (ne več Hinje, pošta Struge).

* **Z avtomobilom na planino Dobrač.** Na 2167 m visoki planini Dobraču na Koroškem se bo zgradila 27 km dolga avtomobilska cesta, ki bo široka 5 m. Iz Beljaka bo trajala vožnja na planino dobro uro. Gradbenih stroškov bo okoli milijon šilingov. Amortizacija in obrestovanje gradbenega kapitala sta zajamčena s pobiranjem mitnine. Gradba bo trajala dve leti.

* **Zdravstveno - poučnega lista „Zdravje“** je izšla te dni četrta letošnja številka z obsežno zanimivo vsebino. „Zdravje“ izhaja mesečno in stane celoletno 30 Din. Toplo priporočamo.

* **Ureditev cen v splitskih hotelih.** Na sreskem poglavarstvu v Splitu se je te dni vršila anketa o cenah v hotelih glede na tujski promet. Storjen je bil sklep, naj vsi hoteli in prenočišča perdože sreskemu poglavarstvu cene ter na vidnih mestih tudi v hotelih razobesijo cene, da se gostje vsak čas lahko orijentirajo. Enake odredbe bodo izdala tudi ostala sreska poglavarstva.

Danes! Najnovejš! Danes!

Harry Piel

v najnovejšem filmu veselenja

Polnočni sofer

Burni dogodki v nekem vlemestu od polnoči do jutra!

HARRY PIEL

kot Student, sofer, akrobat ljubavnik in detektiv!

Ob 4., pol. 6., pol. 8. in 9. uri.

KINO IDEAL

* **Avtomobilska cesta med Reko in Trstom.** V Podgorju v Istri se je pričela te dni graditi avtomobilska cesta proti Jelovcem, ki bo široka 6 metrov. Z njo bo dobila Reka najkrajšo zvezo s Trstom. Cesta bo do jeseni dograjena. Delavci, ki so zaposleni pri gradbi, so plačani zelo slabo; dobivalo 1 lro do 1 lro 20 stotink na uro, le nekateri nekoliko več. Delajo 10 ur na dan.

* **V Vipavi je umrl bivši občinski tajnik** Riko Kacin, dobro znan po Vipavski dolini.

* **Na Markov dan lepo pomladno vreme.** Sveti Marko, ki je včeraj gođoval in na katerega dan se vrše ponekod na kmetih procesije za dobro letino, je prinesel lepo pomladno vreme. Proti podnevno so se sicer začeli nad Ljubljano in okolico zgoščevati črni oblaki, ki pa so se kmalu razgnali dalje proti jugu in je nato znova zavladalo prav prijetno solnčno vreme. Večinoma je bilo včeraj jutraj v Sloveniji, zlasti na Gorenjskem, Notranjskem in deloma na Dolenjskem jasno in lepo vreme, nasprotno je bilo oblačno na Štajerskem in v Prekmurju. Zanimivo je, da po nekaterih krajih živo srebro v termometru še vedno zdrkne pod ničlo. Tako je včeraj jutraj kazal termometer v Dravogradu 1 stopinjo pod ničlo. Jutranja vremenska poročila so včeraj zaznamenjevala to-le stanje: Bohinjska Bistrica +6 C, jasno; Kranjska gora +3 C, jasno; Jesenice +7 C, jasno; Trzin +3 C, oblačno; Kamnik +1 C, oblačno; Ljubljana gl. kol. +8 C, jasno; Celje +6 C, oblačno; Brežice +8 C, jasno; Dravograd -1 C, oblačno; Maribor gl. kol. +3 C, oblačno; Ljutomer +8 C, oblačno; Kotoriba +6 C, jasno, deloma oblačno; Št. Janž na Dolenjskem +1 C, jasno; Novo mesto +5 C, jasno; Kočevje +7 C, jasno in Rakek +3 C, jasno.

* **Poškodovan pri pretepu.** V Ponovi vasi sta predvčeršnjim napadla v nekem hlevu neki Josip Koder in Franc Mehte 15-letnega posestnikovega sina Janeza Rebolja. Napadla sta dečka tako močno poškodovala in ga ranila na glavi, da so ga morali prepeljati zvečer v splošno bolnico.

* **Grozna smrt triletnega otroka.** V Starem gradu pod Velebitom se je prošli nedeljeke pripetila grozna nesreča. Pera Baščeta, mati sedmero otrok, je šla na delo, da bi zamogla prehraniti sebe in svoje otroke. V bajti sta ostala najmlajša otroka, starejši pa so šli v solo ali pa na pašo. Po nesrečnem slučaju je njen triletni sinček Peter padel na ognjišče in skoraj popolnoma zgorel. Grozna nesreča je mater tako pretresla, da se ji je omračil um.

* **Zagonetna smrt in njene posledice.** V Bečkereku je svedobno povzročila veliko senzacijo nagla smrt bivšega direktorja Narodne banke Kostulja. Nastal je sum, da ga je polagoma zastrupila kuharica, ki mu je pripravljala hrano. Kuharica je bila aretirana, čreva pokojnika pa so bila poslana na proučevanje. Kemiki in zdravniki so ugotovili, da o zastrupljenju ne more biti govora, in to tem manj, ker je neki dunajski specialista izjavil, da je zdravil požojnega Kostulja, ki je bolehal na pljučni malariji. Državno pravdnštvo je kuharico takoj izpustilo iz zapor.

* **Obledela, oblike barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.**

* **Pri zdravih osebah povečavajo dve do tri žličke Ovomaltine za dopoldansko in popoldansko malo južino moč in delovno sposobnost.**

* **XXVIII. redni občni zbor Trgovskega društva „Merkur“ za Slovenijo v Ljubljani** se bo vršil v ponedeljek 29. t. m. ob pol 20. v posvetovalnici Zbornice TOI. Ljubljana, Beethovnova ul. 10. Dnevni red: nagovor predsednika, poročilo tajnika, blagajnika in preglednikov računov, volitve odbora, dolžitev ustanovnine, članarine in pristopnine za leto 1929., samostojni predlogi in raznoterosti. Samostojne predloge je naznaniti

5 dni pred občnim zborom pisмено društvenemu predsedstvu. Odbor Trgovskega društva „Merkur“ za Slovenijo v Ljubljani.

* **Pomlad in zdravje.** Prvi znaki pomladi nas čisto tako navdušijo, da pozabimo na vse mere opreznosti ter odložimo topla in oblačila. Ta hitra sprememba v načinu oblačenja je zelo pogostokrat razlog prehlada, ki se lahko spremeni v nevarno bolezen. Da se že pri prvih znakih obolenja lahko uspešno borimo proti nevarni bolezni, je potrebno, da se poslužimo kakega preizkušnega sredstva. Med takšna sredstva spada Kresival „Bayer“, sirup ugodnega okusa, ki nas bo hitro rešil prehlada in s tem tudi neprijetnosti, ki so z njim v zvezi.

Iz Ljubljane

u— **Koncert Glasbene Matice.** Troje velicpomembnih in markantnih del naše glasbene literature bo izvajal pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske na svojem koncertu, ki bo v petek 3. maja ob 20. uri v Unionski dvorani. Prvo uvodno točko koncerta vodi Lajčevska skladba za soli, zbor in veliki orkester, 41. in 42. psalm. Prvo izvajanje te skladbe je bilo leta 1922. Drugo točko sporeda tvorijo tri prekrasne baritonске pesmi s spremljevanjem velikega orkestra „Z mojih bregov“, katere je napisal eden najboljših jugoslovenskih kompozitov, operni kapelnik Krešimir Baranovič. Sklepno koncertno točko tvori pastirška suita „Dubravka“ za mešani zbor in orkester, skladba Jakova Gotovca. Skladba ima 8 del ter konča z mogočno in izredno veličastno „Himno svobodi“. Program je izredno interesanten, zato smo tudi prepričani, da bo vladalo za koncert veliko zanimanje. Vse točke sporeda dirigira ravnatelj g. Mirko Polič. Pri koncertu sodelujeta operna pevača gg. Banovec in Grba. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni po običajnih koncertnih cenah.

u— **Iz gledališča.** Po več letih pride danes 26. t. m. ob pol 20. na naš odra ena najlepših in najboljših operet Cigan baron. Prekrasna Straussova glasba, pa tudi izvrsten siže postavljata Cigana barona še vedno na čelo vse lahke glasbe. Dejanje se vrši i. 1742. za časa avstro - ogrske vojne proti Španiji, deloma v temčvarskem Banatu, deloma pa pred Koroškimi vrati na Dunaju. „Cigana barona“ je zrežiral za naš odra režiser g. Povhe, muzikalno stran pa je našel naš kapelnik g. Stritof. Glavni vloge pojeja ga. Poličeva in gost g. Iličič, ostale večje vloge so v rokah gg. Balatkov in Ribičeve ter gg. Drenovca, Pečka in Povheta. Predstava bo za premierski abonma. — Ponovno opozarjamo na poslovilni večer g. Rogoza, ki bo jutri 27. t. m. v drami. Uprižori se „Živi mrtveci“. Zasluge g. Rogoza za našo dramo so tako splošno znane, da bi bilo popolnoma odveč jih ponavljati. Prepričani smo, da bo gledališko občinstvo z velikim posetom počastilo poslovilni večer g. Rogoza pred njegovim odhodom v Prago. — V nedeljo 28. t. m. ob 20. bo v drami premijera drame Bitka, napisane po znamenitem in svetovno znanem Farierovim istoimenskem romanu. Delo je tako po vsebini, posebno še v scenskem oziru izredno interesantno. Zrežiral je dramo g. Ciril Debevec, glavne vloge pa igrajo ga. Šaričeva ter gg. Skrbineš in Levcar. Scenske osnutke je napravil scenograf prof. g. Ivan Vavpotič. Premijera bo za premierski abonma. — O gostovanju odličnih članov praškega Nar. divadla glej članek v „Kulturnem pregledu“.

u— **Šentjakovski gledališki oder** uprizoni v soboto 27. in v nedeljo 28. t. m. ob pol 9. zvečer krasno francosko igro Tat. Duševni konflikti večje gledalca tako, da z zanimanjem sledi do konca predstave. Vstopnice se dobe v predprodaji v trgovini g. Milosa Karičnika na Starem trgu, za nedeljsko predstavo v nedeljo dopoldne v Šentjakovski knjižnici. Sobotna predstava je namenjena abonmentom in drugemu občinstvu, nedeljska pa je izven abonmaj. Cenjeno občinstvo prosimo, da zasede točno svoja mesta.

u— **„Faust“.** V soboto in nedeljo predvaja ZKD v prostorih kina Matice film „Faust“, ki je posnet po sloviti Goethevi drami. Glavno vlogo Mefista podaja v tem velicim največji današnji filmski igralec Emil Januš. Filmsko razlago bo podal gosp. prof. Rado Pavlič.

u— **Razstava risarskih in pismenih izdelkov** obrtne nadaljevalne šole za umetno in oblačilno obrt bo v nedeljo 28. t. m. od 9. do 17. na IV. mestni deški osnovni šoli (na Prulah) v prilijcu, levo. P. n. občinstvo se opozarja na to razstavo, zlasti pa želimo, da si jo ogledajo obrtniki umetne in oblačilne obrti.

u— **Jugoslov. - češkoslovaške Lige v Ljubljani** občni zbor bo jutri v petek 26. t. m. ob 20. v „Zvezdi“ z običajnim dnevnim redom. Vabimo vse člane, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo. Glavna skupščina Saveza Jugoslov. - češkoslov. Lig bo v nedeljo 28. t. m. ob 9. v „Čehoslov. Narodnem domu v Beogradu“. Delegati Lig imajo polovično vožnjo in dobijo potne stroške v Beogradu povrnjene.

u— **Preko Beograda v Berlin.** Kakor smo beležili, se bo odpeljala filmska igralka gđ. Ita Rina v soboto ob 0.35 jutraj v Beograd, kamor ji je povabilo vodstvo filmske družbe Kronstein, da prisostuje v kinu „Kolarac“ premijeri svojega prvega vodilnega filma „Erotikon“. Iz Beograda se bo Ita Rina odpeljala naravnost v Berlin, kjer bo končala film „Sramota“. Prijatelji gđ. Ite se poslovo od nje noči ob 22. v kolodvorski restavraciji.

u— **Občni zbor Orkestralnega društva Glasbene Matice v Ljubljani** bo v ponedeljek 29. t. m. ob 18. v dvorani Glasbene Matice. — Odbor.

u— **Mestna zastavljavnica** opozarja prizadete stranke, da bo prva dražba že 2., druga pa 10. maja t. l.

u— **Odsek uradnikov II. kategorije UJNB Ljubljana** sklicuje za nedeljo 28. t. m. ob 9. v restavraciji „Ljubljanski dvor“ svoji redni letni občni zbor. Tovariši se na-

prošajo, da se občnega zbora gotovo udeležijo. — Odbor.

u— **Podražitev mesa v Ljubljani.** Nekateri mesarji na stojnicah so dvignili cene za meso I. vrste na 20 Din, a II. vrste na 18 Din. Mestni magistrat je zato mnogim mesarjem odpovedal stojnice. Meso III. vrste prodajajo na trgu po 12 do 14 Din kg.

u— **Preložitev tira cestne železnice.** Zaradi preureditve Masarykove ceste v lepo moderno avenijo je potrebno, da se tudi tir cestne električne železnice primerno preuredi. Ker je na kraju železnice tik ob tiru projektiran lep otok, bo uprava cestne železnice preložila tir za izogibanje vozov, in sicer na levo stran. Dela za prelžitev so se že pričela.

u— **Izgubljeni in izropana listnina.** Akademik Anton Penko je na poti iz Marijanišča domov v Wolfovo ulico opazil, da je izgubil listnico s 340 Din ter raznimi listinami. Penko je izgubo listnice javil policiji in takoj naslednjega dne jutraj se je ozglasil železničar Peter M., ki je našel listnico v javnem stranišču na Marijinem trgu — prazno. Listnico je najprej našel na poti neznan nepostenjak, ki je pobral iz nje denar, listnico samo pa odvrzel. Za totem seveda ni sledu.

u— **Zlato uro je ukradel.** V Pertotovo gostilno na Poljanski cesti je prišel predsinčnjim neznan okrog 32-letni gost, ki je naročil steklenico piva. Čevprav niva še ni popil, je kmalu odšel skozi kuhinjo v vežo in se ni več vrnil. Gostilničar je stopil čez čas za gostom na mostovž, pa ga tudi tamkaj ni bilo. Takoj nato je gostilničar opazil, da mu je zmanjkalo s kredence v kuhinji 1000 Din vredna šesterooglasta zlata ura, ki jo je, seveda, ukradel pobeželi gost. Kakor je oškodovanec ugotovil pozneje, je neznanec preskočil na hodniku ograjo ter se spustil na prosto v Kapitelsko ulico.

u— **Pobegla deklica.** Pred dnevi je neznan kam odšla 15-letna Josipina Oblaščekova, hči čevljarskega pomočnika, stanujoča na Galusovem nabrežju 13. Pobeglo dekle je za svoja leta precej veliko, močne postave in podolgovatega, bledega obraza. Lase ima kostanjeve ter je bila pri odhodu oblečena v črno krilo, belo blazo in površni plašč. Kam se je deklica podala, je sorodnikom popolnoma nejasno.

u— **Ljubljanski Sokol** bo priredil v soboto 4. maja ob pol 9. zvečer v restavraciji „Zvezda“ družabni večer, sestanek stare in mlajše sokolske generacije, na katerega vladno vabimo vse brate in sestre, prav posebno pa še naše stare preizkušene sokolske delavce ter članstvo ostalih ljubljanskih in okoliških sokolskih društev. Odbor.

u— **Občni zbor šentjakobsko - trnovske moške podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda** danes ob 20. v gostilni Brezant - Sič v Tinovem. Prijatelji CMD vladno vabljani.

u— **Ljubljanski Sokol** opozarja članstvo na poziv Jugoslovenskega sokolskega saveza za udeležbo na zletu poljskega Sokolstva v Poznaniu v dne 28., 29. in 30. junija ter na pokrajinskem zletu v Plznu 7. julija. Prijave sprejema društvena pisarna v Narodnem domu med uradnimi urami od 6. do 8. zvečer, kjer je tudi položiti znesek za vozovnico (polovična cena). Bratje in sestre! Prihranite svoje redne dopuste za te zlete, kjer se vam nudi prilika, da z razmeroma malim denarjem vidite krasne kraje — Varšavo, Prago in Plzen. Glavno pa je, da boste prisostvovali na sokolskih zletih, ki vam ostanejo v vednem spominu. — Odbor.

u— **Prikojevalni tečaj moških, damskih oblek in perila.** Pričetek 10. maja. Revnejšim znizano. Ugodni plačilni pogoji. Izdelava krojev. Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19.

u— **Ure za birmo.** F. Čuden. Prešernova 1.

u— **Kam pa prvega maja?** Vsi na Zg. Rožnik! Gostilna zopet otvorena. Postrežba najsolidejša.

u— **Zajne obleke in plašče, moderne vedno v zalogi pri tvrdki F. Lukič, Stritarjeva ulica.**

Dvokonične zobotrebece

lepo ročno izdelane in ne polirane kupi v vsaki množici

Augusto Fini - Bologna (Italia)

Prosimo najnižjih in povzrojenih ponudb. Posredovalci izključeni. 5530-a

Fini damski svet

se divi krasotam najnovejših kompleto, dalje krasnim oblekam imprimechrepe de chine ter chrepe de georgette, ki jih je prejela v edinstveni izbiri tvrdka

F. LUKIČ, Stritarjeva ulica 9.

Za birmance!

prilporočam cenjenim botricam in botrom popolnoma novo došlo blago po najnižjih cenah. ADALBERT IVANUS, Ljubljana, Sv. Petra cesta 38.

Popolnoma na novo otvorena trgovina

NOGAVICE z ŽIGOM.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Samo še danes Samo še danes:

Nikolaj Kolin

v cirkuski atrakciji

„CROQUETTE“

(Kraljica cirkusa.)

Ob 4., 7., 8., 9.

Telefon 2730. Kino „DVOR“.

Iz Celja

Celjska redakcija „Jutra“ ima telefon številko 190, ponoči v nujnih zadevah št. 191.

e— **Opozorjamo celjsko gledališko publiko** na krasno Maeterlinckovo dramo „Stilmondski župar“, s katero bo gostovala nočjo ob 20. v našem gledališču ljubljanska drama. Obenem bo to poslovilna predstava g. Rogoza, ki odide v Prago. Vstopnice se dobe v knjižarni Gorjanc & Leskovšek, zvečer pa pri gledališki blagajni.

e— **Majhen hotelski požar.** Predsinčnjim je nastal zaradi neopredivnosti nekega hotelskega uslužbenca v tukajšnjem hotelu „Evropi“ manjši požar, ki bi pa mogel v primeru, da ne bi bila pomoč pravočasno na mestu, zavzeti katastrofalne dimenzije. Hotelski pomožni sluga Ciril Golja je čistil okrog pol 21. ure na hodniku I. nadstropja čevlje, poleg njega pa se je nahajala na tleh odprta posoda z vsebino 2 litrov bencina. Golja ni pomislil na nevarnost in si je brezbrizno prižgal cigareto. V naslednjem hipu pa je že planil iz posode z bencinom visok ognjen stebel proti stropu. Golja je nemudoma opozoril na nesrečo ostalo hotelsko osebje, ki je o požaru obvestilo gasilno društvo, obenem pa je skušalo omejiti, oziroma udušiti ogenj, kar se mu je po kratkem naporu posrečilo, še preden so prišli gasilci. Škoda je malenkostna.

e— **Pes se je zatekel.** Na policiji je prijavil posestnik Franc Jernejec z Gorice pri Lopati, da se je k njemu zatekel v torek velik pes volčje pasme, ki ima na vratniku pasjo znamko „Celje 167“. Lastnik psa naj se čim prej zgleda na gornji naslov.

Iz Maribora

a— **Iz gledališča.** Po preteku skoraj enega leta nastopi zopet priljubljeni pevec g. Neralič, tokrat v melodiozni opereti Poljska kri, kjer pride njegov krasni glas prav posebno do veljave. Gostovanje se bo vršilo menda že v soboto 27. t. m. — V nedeljo 28. t. m. gostujeta Lubejeva in Bratuža v vrlo zabavnem jesenskem manevru, katerega števila oba med svoje najbolj uspele vloge. Opozarjamo, da bo to zadnja repriza te operete, in menda tudi zadnje gostovanje obeh ljubljencev naše operetne publike.

Cenitev škode po požaru v Gatini

Grosuplje, 25. aprila

Z jutranjim potniškim vlakom je prispe- la v Grosuplje veččlanska komisija želez- niške uprave, ki ima nalogo natančno pre- ceniti vso škodo, ki jo je bil 19. t. m. po- vročil veliki požar v mali vasi Gatini pri Grosupljem. Komisiji načeljuje šef pravne- ga oddelka generalne direkcije g. Lontkie- wicz, ki je včeraj prispeel iz Beograda v Ljubljano. Komisiji so dalje dodeljeni stro- kovnjaki posameznih, za cenitev v poštev prihajajočih oddelkov ljubljanske železni- ske direkcije.

Komisija je natanko pregledala pogoriše- ter na podlagi izpovedi raznih očividcev in ogleda terena ugotovila vzrok požara. Z največjo natančnostjo je nato komisija za- čela ceniti škodo. Kakor izve vaš dopisnik, je bila danes škoda ocenjena na približno 1 milijon Din. toda še ni vsa škoda oce- njena. Kakor zatrjujejo, je železniška upra- va pripravljena poleg zavarovalnine pozo- relcem povrniti škodo v polni meri. Kom- isija bo jutri nadaljevala svoje delo.

Iz Kranja

— Predstava stražarskega odra. Jutri v soboto zvečer in v nedeljo ob 16. bo v pri- zori sokolski oder v Stražišču znano Wild- gansovo delo »Beda« v režiji Pavle Polas- kove. Sodelovali bodo odlični igralci iz Stražišča in Kranja ter tudi Citalnični or- kester iz Kranja.

Iz Litije

— Prva seja velike litijske občine. V sredo popoldne se je vršila za naš kraj zgodovinska seja. Zbral se je novi odbor, ki se je formaliziral iz odborov prejšnjih treh samostojnih občin: iz litijske, hotiške in konjske. Ljubljanski veliki župan je imeno- val v novi odbor 25 odbornikov, in sicer 12 iz bivšega litijskega, 9 iz bivšega hotiš- kega in 4 iz bivšega konjskega občinskega odbora. Za župana je postavljen g. Hinko Lebingar, bivši litijski župan. Svetovalce je osem.

— Obisk ljubljanskih veslačev. V nedeljo so prišli v Litijo 4 ljubljanski sportniki, ki so se pripeljali po Savi z zločljivimi plat- neni čolni. Slični obiski v veslaški sezoni niso redki in uporabljajo ljubljanski vod- ni sportniki pogostokrat progo od Ljubljane do Litije.

— Udeležnikom pokrajinskega zbora Jugoslovenske Matic v Mariboru. Člani, ki se bodo udeležili nedeljskega zborovanja Jugoslovenske Matic v Mariboru, dobe le- gitimacije za polovično vožnjo in prijavnici za zborovanje pri društvenem tajniku g. učitelju Zupančiču.

— Širjenje nalezljivih bolezni. Mumps, ki se je razširil v našem okolišču, noče po- nehati, in si izbira stalno nove žrtve. Za- nimivo je, da se je nalezila te bolezni, ki se loteva navadno le šolske mladine, tudi ena izmed litijskih učiteljic, kateri je pred- pisal okrožni zdravnik 14dnevno zdravstve- no zaporo.

Iz Ptuja

— Glasbena Matica v Ptuj. V petek 26. t. m. bo koncertiral v dvorani Glasbe- ne Maticе godalni kvartet »Zikav«. Vstopni- ce, ki so bile kupljene meseca marca v ta namen veljajo za ta koncert.

Sport

Službene objave LNP

Iz seje poslov. odbora dne 24. 4. 1929. Prvenstvene tekme Ilirija: Primorje se odigrava v nedeljo 28. t. m. na igrišču SK Ilirija v naslednjem redu: ob 10.30 juniorji, ob 14.30 rezerve, ob 16.15 I. moštvi. Služba: dopolnilna blagajna g. Mahkovec in SK Ilirija, rediteljstvo g. Florjančič in po 3 redi- telji vsakega kluba, biljeterije postavi LNP, stranska sodnika Zalar Stanko in Hladnik Fr.; nastop službe točno ob 10. uri. Popol- dno: blagajna g. Kovač in SK Ilirija, re- diteljstvo g. Decman in po 6 rediteljev vsa- kega kluba, biljeterije postavi LNP, stran- ska sodnika Peče Janez in Čeh Dušan; na- stop službe točno ob 14. uri.

Zaradi nemare rediteljske službe povod- dom prv. tekme Hermes: Ilirija dne 21. t. m. je sklenil posl. odbor predlagati upr. odboru v discipliniranje službojučega od- bornika LNP, ZSK Hermes in SK Ilirija, kazenskemu odboru pa zaradi prestopkov v tej tekmi igr. Trobevske Ladeta (ZSK Her- mes) in Prešeren Fr. (SK Svoboda); sled- njemu je izrečena zabrana igr. do odločitve ve kaz. odbora. — Upr. odboru je predlo- žen v discipliniranje nadalje SK Jadran, ker ni oddal povodov prv. tekme dne 21. t. m. predpisane postavbe moštva.

Dopis SK Reke z dne 20. t. m. v zadevi igr. Bögla ter dopis SK Jadrana z dne 23. t. m. v zadevi igr. Gaertnerja bo rešen pis- menno. — Na prošnjo ASK Primorja od 17. t. m. odobri posl. odbor prijateljski tekmi Primorje: Slavija v Sarajevu 5. in 6. maja, v kolikor ASK Primorje ne pride v finale za poudarjeno prvenstvo dne 5. in 12. ma- ja; ASK Primorje se obenem obvešča, da posl. odbor ne more odgoditi prv. finala na druge termine. — Odobri se prijateljska tekma Atletik SK: Rapid dne 28. t. m. v Celju.

Vsed dopisa SK Železničar od 22. t. m. se anulira verifikacija igr. Podjaverska Pe- tra za SK Rapid, objavljena dne 20. t. m. Zaradi nedovoljenega nastopanja v rezervi SK Rapida dne 1. 14. in 21. t. m. se preda igr. Podjaverska kaz. odboru. SK Rapid prejme tozadevno poseben dopis. — Na

znanje se vzame izjave igr. Emanuela Thume (SK Reka), da preključuje prijavnico za SK Ilirijo in ostane še naprej član SK Reke. Posl. odbor je verifikiral s pravico nastop- panja dne 3. maja za SK Svoboda (Ljub- ljana): Jakša Anton; za SK Natak: Ko- bal Ernest, Končar Albert, Petrič Franc, Praprotnik Tomaž; za SK Reka: Loborec Marjan; za SK Celje: Jereb Slavko.

nadalje s pravico nastopanja dne 26. ok- tobra 1929 za SK Natak: Slapničar Avgust; za ZSK Hermes: Košenina Ivan; nadalje samo za prijateljske tekme s pravico nastopanja dne 3. maja za ASK Pri- morje: Dokič Jovo.

Posl. odbor je opustil na predlog M. o. v Mariboru SK Svoboda (Maribor) igranja juniorskih prvenstvenih tekem v poml. se- zoni 1929.

SK Železničar se poziva, da predloži te- kom 3 dni predpisano postavbo svojega mo- štvja za prijateljsko tekmo s VSV v Be- ljaku. Tajnik II.

Službeno iz LNP. Seja upravnega od- bora bo danes, v petek točno ob 18.30 uri v kavarni »Emona« I. nadst. — Tajnik I.

Kriza v LNP?

Na predinočni seji upravnega odbora LNP, kateri je prisostvovalo 13 odborni- kov, se je med drugim razpravljalo tudi o dogodkih pri zadnji prvenstveni tekmi Ilir- ija: Hermes. Poslovni odbor, ki je zase- dal pred to sejo, je postavil predlog uprav- nemu odboru, naj v tej zvezi kaznuje oba prizadeta kluba in službojučega odborni- ka. Temu predlogu se je večina upravnega odbora v razmerju 7 : 5 uprla in zahtevala ponovno razpravo o celotnem dogodku. Po dolgotrajni razpravi je predsedujoči g. Be- tetto stvil predlog poslovnega odbora po- novno na glasovanje. Večina je v istem razmerju predlog poslovnega odbora od- klonila, nakar je g. Betetto in pet odbo- rnikov zapustilo sejo. G. Betetto trdi, da je sejo prekinil, dočim izjavljajo na seji pre- ostali odborniki, da seja ni bila zaključ- na. Z ozirom na to so sejo nadaljevali ter nam o tem delu seje poslali nastopni ko- munike:

»V nadaljevanju seje je upravni odbor sprejel naslednje sklepe: Sejo vodi g. Bu- ljevič, zapisnik g. Cek. — Od gg., ki so zapustili sejo, se zahteva, da izjavijo do petka 26. t. m. ob 18. kaj so mislili s svojim odhodom in ali pomenja njihov od- hod odložitve funkcij. — Do nadaljnjega se imenuje tročlanski odbor, ki izvede zgor- nji sklep in eventualno vodi najnujnejše posle do izrednega občnega zbora LNP. V ta odbor se imenujejo g. Buljevič kot pre- sednik in gg. Lukežič ter Novak. — Kaz- enskemu odboru se predajo igraci Trobevs- sek (Hermes) ter Dramičanin in Košak (Ilir- ija). — Prihodnja seja se vrši v petek 26. t. m. ob 20.30 v Emoni. — Zapisnikar se pooblašča, da objavi gornje objave.

Cek, m. p.

Pred tekmo Ilirija: Primorje

Kdo bo letošnji prvak?

Predstoječa prvenstvena tekma med Ilir- ijo in Primorjem, ki se vrši v nedeljo 28. t. m. na sportnem prostoru SK Ilirije, je tudi letos predmet dnevnega razgovora za znaten del ljubljanskega prebivalstva in tu- di za izvenljubljanske sportne interese. Za izid se zopet delajo najrazličnejše pro- gnoze, nekatere objektivne, še več pa takih, ki jih nekaterje simpatije do tega ali onega kluba.

Razmerje med obema kluboma v prven- stveni tabeli je naslednje:

Primorje	7	7	0	41	6	14
Ilirija	7	6	1	42	8	12

To razmerje kaže, da so letos boljše šanse na strani Primorja.

Nedeljsko tekmo more celo izgubiti z enim golom razlike, pa bo vseeno ostalo prvak; imelo bi v tem primeru sicer enako število točk kot Ilirija, toda boljše razmerje golov.

Iliriji je potrebna torej zmaga z razliko dveh golov, ako si hoče zopet osvojiti pr- venstvo, ki ga je lani oddala Primorju. Iz tega sledi, da stoji

Ilirija pred težko nalogo, ki pa gotovo ni neizvedljiva. Zanimanje za nedeljsko tekmo povečuje okolnost, da jo bo vodil internacionalni dunajski sodnik Miesz,

o katerem so lani pisali zagrebški listi, da je sodil prvenstveno tekmo Hašk: Grad- janski, ne da bi napravil niti ene same na- pake.

Kluba postavita v boj tri garniture: ob 10.30 igrarja juniorji, ob 14.30 rezervni mo- štvi in ob 16.15 I. moštvi.

ASK Primorje (tajništvo). Obveščamo član- stvo, da so včeraj prispeeli novi klubovi znaki. Članstvo jih dobi lahko vsak dan ob 18. do 19. ure v tajništvo, Masarykova cesta 1.

SK Ilirija (iz odbora za otvoritev kopali- šča). Tretji sestanek odbora za slavnostno ot- voritev kopališča se vrši danes ob 18.30 v klubski sobi kavarne Evropa. Vsi gospodje, ki sode- la-

Nadležni kašelj

odpravi se najhitreje s Kresival-om

Ti že neštetokrat pre- iskušeno sredstvo o- mehča brzo in gotovo vsako zasluzenje.

Pazite na originalni zavoj »Bayer«.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani, 25. aprila 1929. Višina barometra 308.8 m.

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž.	Smer vetra	Oblačn.	Padavine
Opazovanja					in brzina v m sek.	0-10	
Ljubljana		760.1	7	70	WSW 2	4	
Maribor		758.9	6	70	ESE 4	5	
Zagreb		760.1	7	70	mirno	1	
Beograd	8.	760.7	8	80	mirno	3	dež
Sarajevo		760.8	6	90	mirno	10	
Dubrovnik							
Skopje	7.						1.0
Split		756.0	11	70	mirno	5	1.0

Solnce vzhaja ob 5.2, zahaja ob 18.57, luna vzhaja ob 21.1, zahaja ob 5.34. Najvišja temperatura danes v Ljubljani: 16 C, najnižja 4 C.

Dunajska vremenska napoved za petek: Iztopenljivo, mrzlo. V severnih Alpah živah- ni severozapadni vetrovi.

jejo v tem obdobju, se vlnjudo naprošajo, da se- stanku sigurno prisostvujejo. Dnevni red je va- zen. — Tajnik.

SK Svoboda. Danes v petek ob 20. uri član- ski sestanek strogo obvezen za vse igrarce v prostorih Svobode, Miklošičeva c. — Načelnik.

SK Ilirija (ženska sekcija). Danes ob 19. uri važen trening za cross country, katerega naj se udeležijo pred vsem sledeči atletični: Medved, Erber, Wohlfart, Seneković in Petrič. Po tren- ingu kratak sestanek v svrhu določitve tima, ki nastopi v nedeljo 5. V. v Zagrebu.

SK Ilirija (nogometna sekcija). Za jutri ob 18.30 sklicujem sestanek vseh nogometašev v klubovo sobo kavarne Evropa. Radi važnosti sestanka je udeležba za vse strogo obvezna. K sestanku se vabijo tudi gg. odborniki.

Motokolesarski klub Ilirija v Ljubljani. Pr- va letošnja splošna motokolesarska prired- itev »Lov na lisico« se vrši neprekinjeno v ne- deljo dne 28. t. m. Start v Zvezdi ob 14. uri. Dostaj doše prijave ostanejo v veljavi, nadalj- nje prijave sprejema g. Pr. Ozrin, telef. št. 2662 in klubski tajnik dnevno od 13. do 14. ure v ka- varni Prešeren. Tekmovalci, kakor tudi vod- stvo tekme se morajo brezopozno udeležiti skupnega sestanka v nedeljo dne 28. t. m. ob 10. uri popoldne na verandi kavarne Evropa.

Gospodarstvo

Položaj na slovenskem lesnem trgu

Na slovenskem lesnem trgu je bila situaci- ja v zadnjih tednih živahnija. Veliko je po- vpraševanje po drevju, ki prihaja predvsem iz Italije. Ker na subega blaga ni na trgu, se prodajajo polsuha odnosno sveža drva. Italijani se zanimajo za večje množice, ki naj se dobavi v maju, juniju, juliju in av- gustu, in to glede na pričakovano zopetno pomanjkanje vagonov v jeseni in napoveda- no povišanje tarif za drva med izvozno sezi- jo. Se večje pa je zanimanje za ogelje, ki je povsem poslo: nova produkcijska pora zaradi vremenskih neprilic in težkih pri dovozu k odlašnim postajam še ni na razpolago. Ita- lijanci kupci prihajajo v vedno večjem številu ter ponujajo za ogelje prav ugodne cene in plačilne pogoje.

Tudi za trane je glede na razvijajočo se stavbo sezijo povpraševanje vedno večje ter so cene čvrste. Blaga se išče za Južno Italijo in deloma za Grčijo in Albanijo. Če- prav se iščejo predvsem določene dimenzije, vendar se prodaja večinoma monte blago (do 3.3 do 9.11). Trst, Reka in Sušak iščejo največje tramov v dimenzijah 3.3 do 5.6, od 4 do 7 m, medtem ko rabi Solun vsako množico tramov 3.3, 3.4 in 4.4, od 4 m naprej. Srednja Italija rabi tudi debelejše mere. Pričuje se, da bodo cene ostale dalje čvrste.

Tudi za rezano blago je konjunktura ugodna. Večji proizvajalci so napravili zna- nejše sklepe za poznejše dobave. Zaradi manj ugodnih železniških tarif po zadnji ta- rifni reformi, s katero je bila uklenjena tu- di luška tarifa za Solun, so se Grki več ali manj odvrnili od našega trga, kar pa je za nas velika škoda, kajti enkrat izgubljeni tr- g je težko dobiti nazaj, ne glede na to, da bo- do Italijani lahko izkoristili situacijo, ko bodo videli, da smo odvisni samo od njih. Vendar je pričakovati, da bodo te tarife neugodnosti v kratkem odpravljene.

Plenarna seja načelstva Zveze trgov- skih gremijev, se je vršila v torek v Ljub- ljani. Določen je bil dnevni red za zvezni občni zbor, ki se bo vršil 25. in 26. maja v Murški Soboti. 25. maja ob pol 5. uri opol- dne se bo vršila predkonferenca, ki bo raz- pravljala samo o samostojnih predlogih, ki jih morajo posamezni gremiji vložiti naj- manj 16 dni pred obnim zborom. Drugi dan ob 10. uri pa se bo vršil občni zbor z obič- ajnim dnevnim redom. Nekateri odborniki so izrazili željo po samostojnem glasilu. Ta ideja pa bo šele izvehlila, če bo postala Zveza obligatorna organizacija in ji bodo za- jamena potrebna denarna sredstva. Priča- kovati je, da bo novi občni red uveden obli- gatornost tudi za osrednje organizacije tr- govcev in obrtnikov.

Ovire za izvoz mesa v Avstrijo. Glede na znane nove ovire, ki jih je avstrijska vla- da postavila za uvoz mesa, je bilo te dni v našem zunanjem ministertvu sestavljeno posebna komisija, ki bo proučevala možnost rešitve tega za naš izvoz nadvse važnega vprašanja. Komisijo tvorijo generalni direk- tor carin dr. Šmid, dr. Tolorović in dr. La- zarevič. Po pogajanjih, ki jih je imel dr. La- zarevič nedavno na Dunaju, je tudi avstrijs- ka vlada za proučevanje tega vprašanja sestavila posebno komisijo. Na podlagi do- sedanjih razpravov je pričakovati, da bo prišlo do ugodne rešitve.

Politična orientacija franco-kega izvo- za kapitala. Pod gornjim naslovom prinaka »Berliner Tagblatt« zanimiv članek svojega pariškega dopisnika, v katerem navaja, da je po stabilizaciji francoskega franka pola- goma prišel zopet v tek izvoz kapitala iz Francije. Francija je danes ena redkih drž- av, kjer obstaja obilica kapitala, ki bo v vedno večji meri na razpolago svetovnemu gospodarstvu. Po razvoju v zadnjem času pa se more soditi, da se bo izvoz francoskega kapitala v bodoče zopet razvijal, enako ka- kor pred vojno, v politično orientiranih smereh. Tem tendencam je bilo prisost- vičenje francoske finance, da je dobila vredilno ulogo v konzorciju za rumunsko stabilizacijsko posojilo. Ta konzorcij vodijo, kakor znano, Banque de Paris et des Pays- Bas in banka Blair & Co., vendar je fran- coski vpliv v konzorciju močnejši, saj je bila v Franciji dolarirana dvakrat večja vsota (22 milijonov evrov) kakor v Ameriki. Fran- cija je tudi dosegla, da je bila reorganizaci- ja rumunskih financ v zvezi s posojilom poverjena Francozu prof. Ristu, bivšemu viceguvernerju Francoske banke, reorganizaci- ja rumunskih železnic pa prav tako Francozu Levruy. Tudi drugače se fran- coski kapital vedno živahnije udeležuje v rumunski industriji. Veliko je tudi zani- manje francoskih finančnih krogov za Poljsko, kjer se je udeležba francoskega kapita- la v industriji v zadnjem času znatno po- večala. Omeniti je tudi projekt ustanovitve velike polske hipotekarne banke s fran- coskim kapitalom. Jugosloviji posveča Francija veliko pažnjo. Ze dalj časa se franc. ban- ke pogajajo za veliko izmuzensko posojilo Jugosloviji, ki bi se emitiralo po vod- stvom francoskega bančnega konzorcija. Do- sedaj ta pogajanja še niso imela uspeha, predvsem je zato, ker še ni rešeno vpraša- nje valorizacije predvojnih srbskih posojil.

Tu vprašanje pa bo gotovo rešeno v naj- krajšem času, nakar bo Francija odprla svoj kapitalski trg za jugoslovenska posojila. Tudi drugače se francoski kapital vedno ži- vahnije udeležuje v Jugosloviji. V tem

Albus milo pere temeljito in je prosto škodljivih dodatkov.

Albus milo Zvon je meliko, iz čistih masti izdelano pristno milo in ne vsebuje nikakih škodljivih dodatkov. S svojo krasno, močno peno pere perilo lahko in brez truda ter varuje tudi najnežnejšo tkanino. Z Albus milom Zvon lahko operete vse, kar prenese vodo, od naj- finejše svile do najdebelejšega sukna. Gospodinja, ki uporablja Albus milo Zvon, ve, da je vedno isto, vedno enake vrline.

Albus milo Zvon za pranje

Izdeluje: Albus tovarna mila d. d., Novi Sad

Albus milo Zvon za pranje se dobiva v vseh v stroko spa- dajočih trgovinah.

pogledu je značilna transakcija, po kateri je nedavno dalmatinsko podjetje »Sufid« prešlo v francoske roke.

Perutninarški kongres v Zagrebu. V soboto se bo vršil v Zagrebu prvi kongres gojiteljev perutnine iz vse države. Inicijati- vo za ta kongres so dali prireditelji perut- ninarke razstave na zagrebškem zboru (ve- lesejem). Kongres se bo vršil v soboto ob 9. uri predpolne v poslopiju Sabora na Trgu Sijemna Radića ter ga bo najbrž otvoril mi- nister za kmetijstvo dr. Franješ. Na dnev- nem redu so številni referati, ki se nanašajo na perutninarstvo in vprašanje ustanovitve posebnega saveza.

Vinski zakon. Kmetijski minister je za 22. maj sklical v Zagreb konferenco vino- gradnikov, na kateri se bo razpravljalo o smernicah novega načrta vinskega zakona. Na podlagi mišljenj vinogradnikov bo po- znejše vinski zakon ponovno redigiran in na to uveljavljen.

Občni zbor Gremija trgovcev za srez Kranj se bo vršil v torek, dne 7. maja t. l. ob 16. v restavraciji Narodnega doma v Kranju.

Pred reformo avstrijskih predpisov glede prisilne poravnave. Po sklepih ankete, ki se je zadnje faze vršila zaradi reforme avstrijske navedbe o prisilni poravnavi, se- šinajo izvršiti naslednje spremembe: Mi- nimalna kvota naj se poviša od 35 na 40 od- stotkov (do enega leta) odnosno na 50 od- stotkov (do 18 mesecev). Rok enega leta po končani poravnavi, v katerem se ne sme predlagati nova poravnava, naj se poviša na 2 leti. Poravnalno postopanje naj se ukine, če to zahteva polovica upnikov.

»Cunard Line« bo zgradila 2 parnika, ki bosta po velikosti prekosila vse dotodašnje. Iz Londona poročajo, da je znana angleška paroplovna družba »Cunard Line« oddala gradbo 2 ogromnih parnikov, od katerih bo vsak imel nič manj kakor 75.000 ton in bo dolg 300 m. Nova parnika ne bosta imela Dieselskih motorjev, temveč se je družba odločila, da ostane pri parnih turbinah. (Do- sedaj največji parnik na svetu »Majestic« ima, kakor znano, le 56.000 ton.)

Petrolej v Bolgarski. Te dni je bila med bolgarsko vlado in neko veliko belgijsko družbo sklenjena pogodba glede pravice za eksploatacijo petrolejskih vrelcev na teritorij- ju od 100.000 ha. Na podlagi dolgotrajnih preučevanj je dotična belgijska družba pri- šla do zaključka, da se rumunska petrolejska ležišča raztezajo daleč preko Donave v Bol- garijo. Družba pričakuje, da bo pri poizkus- nih vrtanjih prišla do izdatnih petrolejskih vrelcev. Družba se je obvezala, da bo na treh krajih napravila sonde do 2000 metrov, kar bo stalo 6 milijonov levov.

Dobave. Dir. drž. rudn. Kreka sprejema do 3. maja ponudbe glede dobave raz. želez- nega blaga, 40.000 kg portlandskega cemen- ta, kila za okna, sadre itd. (Predmetni po- goji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOL.)

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofe- rtalne licitacije: 10. maja pri upravi smo- nišnice v Kamniku glede dobave 1500 kub. m. lesa, 6000 m. platna in 500 kg sukanca; 11. maja pa glede dobave 48.000 kg žvepla, 500.000 kg amonijskega solila in 70.000 kg trinitrotolena; 11. maja pri direkciji držav- nih železnic v Zagrebu glede dobave 600 komadov kočar za prevoz; 14. maja pa gle- de dobave 3000 komadov bakelj. (Predmetni oglas so na vpogled v pisarni Zbornice za TOL.) — Dne 13. maja se bo vršila pri ko- mandni dravski diviziji oblasti v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave živil (papri- ka, riž, fižol, krompir, čaj, kava, jemen, zdrob, sladkor itd.). (Pogoji so na vpogled pri isti komandi)

Borze

25. aprila.

Na ljubljanski borzi je bil danes deviz- ni promet srednji. Nekaj več potrebe je bilo v devizah na New York, Dunaj, Berlin in Prago. Vso potrebo je krija Narodna banka. Devizi na Berlin in London sta se nekoliko okrepili. Med efekti so bile zaključene to- bačne srečke iz leta 1888 po 45.

Na zagrebškem efektuem tržišču je Voja- škoda obdržala večernje letoje, čeprav je v Beogradu popustila (na 418 — 418.50). Za aranzma je notirala 420 — 421. Trgovala pa se je kasa po 420 in za december po 449. In- vesticijsko je notirala 86.25 — 87.25 brez prometa. Med bančnimi vrednotami so bili zaključki v Prastidionu po 850, v Union ban- ki po 208, v Jugobanki po 84 in 85, v Sru- ski po 145, v Poljedelski po 16 in v Ze- maljski po 186.50. Narodna banka je ponov- no popustila na 7900 — 8100 brez prometa. Med industrijskimi vrednotami se je Gut-

mann pri čvrsti tendenci trgoval po 203 in 205, dočim je Slavonija popustila na 4.75 zaklj. Tudi Drava je popustila na 400 za- ključek. Sečera na pa je bila zaključena po 460, Trboveljska je notirala 455 — 460 brez prometa.

Devize in valute

Ljubljana, Amsterdam 22.845 — 22.905 (22.875), Berlin 13.485 — 13.515 (13.50), Bru- selj 7.8.68, Budimpešta 9.9205, Carib 1094.4 — 1097.4 (1095.9), Dunaj 7.9816 — 8.0116 (7.9956), London 276 — 276.80 (276.40), New- york 56.705 — 56.905 (56.805), Pariz 222.51, Praga 168.15 — 168.95 (168.55), Trst 208.16.

Zagreb, London 276 — 276.80, New York 56.705 — 56.905, Pariz 222.51 — 223.51, Mi- lan 297.144 — 299.144, Carib 1094.4 — 1097.4, Amsterdam 22.875, Berlin 13.485 — 13.515, Dunaj 7.9806 — 8.0106, Praga 168.15 — 168.95, Budimpešta 9.9.51 — 9.951.

Carib, Zagreb 9.1275, London 25.2125, New York 519.25, Pariz 20.3025, Milan 27.20, Berlin 123.20, Dunaj 73.00, Praga 15.985, Bukarešta 3.00, Budimpešta 90.60, Sofija 3.75, Varšava 58.25.

Dunaj, Beograd 12.4850 — 12.5250, Berlin 168.05 — 16

Kulturni pregled

Poslovilna predstava Zvonimirja Rogoza

Zvonimir Rogoz zapuša po desetih letih Ljubljano. Jutri v soboto bo v dramskem gledališču njegova poslovilna predstava. Našem gledališkemu občinstvu ni treba posebej pripovedovati, kdo odhaja z R. Rogozom iz vrst ljubljanskega dramskega ansambla. Bilo je skozi deset let priča njegovih umetniških razvojev. Videlo ga je v najrazličnejših vlogah: komičnu in tragičnih, tipičnih in karakternih, glavnih in postranskih. Videlo ga je v nešteti vlogah, kakaj simpatična lastnost tega igralca je, da je zelo delaven in agil. Noben vlogi se ni odpovedal, naj mu je sicer »ležalo« ali ne. Bil je za vse uporaben. Toda to in samo to bi bilo premalo, da bi se zdaj z

ška publika razumela njegovo slovenščino, ali bi lahko naše občinstvo opravičevalo neznanje češtiny?

Koncert Zikovcev v Ljubljani

Kakor sem že pri poročilu o koncertu draždanskega kvarteta omenil, naše razmere očitno niso več naklonjene koncertnemu življenju. Tudi Zikovci so morali to pot okusiti to resnico. Pričakovati je bilo, da bo udruženje, ki se je takorekoč rodilo pri nas in odločno zavzelo odlično mesto v svetovni koncertni reprodukciji, pritegnilo naše širše občinstvo ter da bo vsaj itak ne preobsežna dvorana Filharmonične družbe napolnjena do zadnjega prostora. To se, kot že rečeno, ni zgodilo in so se odsotni sami prikrivali za lep užitok, ki ga je nudil koncert.

Zikovci se vedno bolj poglobljajo v vsebino izvajanih del. Že takoj češki klasič Vaclav Pichl, ki ga umetniki igrajo, kot vse kaže, z jako velikim veseljem, je pokazal stilno življenje vseh članov kvarteta. Skladba je lep vzor sedaj tako zanemarijene, nekoč pa bogato cvetoče domače glasbe: tehnično dostopna tudi diletantom, t. j. nestalno, sporiadno z glasbo se ukvarajočim ljubiteljem, konstruktivno solidno zgrajena, z zaokroženimi, svežimi domisleki, je prav usposobljena, nalk mnogim istodobnim kvartetom, buditi veselje do domačega izvajanja in prav danes tudi pogrešanega dobrega diletantizma, ki je bil slednjič vedno najbolj dostopen novim idejam in najboljši torišče nastajajočih talentov.

Josip Mandić je naš praški rojak ter pravzaprav tudi glasbenik - diletant. No, njegovemu kvartetu tega ni dosti poznati. Čul sem to delo že pred približno letom dni izvajano od istih umetnikov: tokrat pa name ni napravilo več tolikega vtisa. Delo je jako dobro instrumentirano ter polifono in že vsled tega jako zvočno. Prvi stavek je najoriginalnejši in tudi najkrajši. V drugem, rapodičnem delu se skladatelji le preveč da zapeljati od priljubljenih »modernističnih« floskul ter pri tem zanemarija vsebino. Tretji stavek je živahen, bujen in bazira, kakor slednjič celi kvartet, na naših južnih narodnih melodičnih melismih, ki bržkone niso tako originalno jugoslovanski. Kot je navada misliti pri nas. Fuga je rudimentarna; zaključni Allegro pa požene skladbo v efekt, zanosit konec. Kvartet odlikuje živahni temperament, je pa arhitektonično pomanjkljivo zgrajen in zato ne kulminira, kot bi bilo potreba. Mestoma vsebuje naravnost izumetničene drznosti, pri katerih je bilo skoraj bolj občudovati nezmožnost in tankoslušnost izvajalcev, ki so bili delu nenadkritljivi interpreti.

Poslednja napovedana točka koncerta je bil Dvořákova klasičistična, v formi vzorni kvartet op. 61. Dvořák je bil eden velikih mojstrov komorne glasbe. Na vsak korak sreča suvereno obvladovanje formalnih in instrumentalnih problemov, ki jih je ravno ta oblika polna. Posebno občuten je drugi del (Poco adagio e molto cantabile), kjer v krasnem dvospevu obeh violin najdeš naravnost klasično umerjeno linijo. Živahni Scherzo in Finale operirata z narodnimi motivi ter je posebno poslednji stavek bogat na invenciji.

Na nenahačji aplaz hvaležne publike so Zikovci dodali 3. stavek Debussyjevega edinega godalnega kvarteta. To delo, ki po svoji strukturi in vsebini ter po do takrat (1910) še nezastavljenih harmonskih in instrumentalnih efektih prednjači skoro vsej kvartetni literaturi po Beethovnu, je bilo pri nas že pred leti izvajano. Njegovemu čeru ni mogoče ubežati. Zikovci so se vtopili vani s posebno ljubeznijo ter so vzlic pravkar odigranemu sveže-živahnemu in popolnoma neproblematičnemu Dvořákovemu delu takoj našli vso subtilno fineso, ki je potrebna za adekvatno izvajanje Debussyjevega stavka. Ta stavek je bila bržčas najgloblja glasba, ki jo je nudil ta večer.

Zikov kvartet zveni v najvišji meri izenačeno. Poleg tega ima pred mnogimi drugimi podobnimi udruženji prednost velike toplote. Preveča ga živahna muzikantska natura, ki pa je prežeta z veliko kulturnostjo, kar usposablja mlado udruženje, lotiti se največjih del literature in jih adekvatno interpretirati. Nočem povdariat, da so Ljubljani ljubili gostje, kajti neinteresnost širše publike bi me mogla spraviti v zadrego. Vsekakor pa lahko trdim, da se jih vedno razveseli podpisani.

L. M. S.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20.

Petek, 26.: Zaprtlo.
Sobota, 27.: Živi mrtvec. Poslovilna predstava g. Rogoza. Izven.
Nedelja, 28.: Bitka. Premiera. Premierski abonma.

Ponedeljek, 29.: Ana Christie. Gostovanje članov Narodnega divadla v Pragi. Izv. Torek, 30.: Zaprtlo.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob pol 20.

Petek, 26.: Cigan baron. Premierski abonma. Gostuje g. Iličić.

Sobota, 27.: Zaprtlo.
Nedelja, 28.: Cigan baron. Gostuje g. Iličić. Izven.

Ponedeljek, 29.: Zaprtlo.
MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Petek, 26. ob 15.: Romeo in Julija. Dijaška predstava.

CELJSKO GLEDALIŠČE.

Petek, 26. ob 20.: Stilmundski župan. Gostovanje ljubljanske drame. Poslovilna nastop g. Rogoza.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.

Sobota, 27.: Tat. Abonma.
Nedelja, 28.: Tat. Izven.

Gostovanje J. Košute v »Pravkar izloč.« V sredo je v imenovanem veseligr v vlogi Bourguine-a gostoval g. Just Košuta, bivši član mariborskega narodnega gledališča in poznejši vodja slovenskega gledališča v Gorici. Košuta je še mlad in po večeršnjem nastopu sodeč, nadarjen igralec, ki bi se kmalu prilagodil našemu dramskemu ansamblu. Če ima uprava Narodnega gledališča namen angažirati ga, bi bilo želeli, da mu dovolijo debut v kakšni večji in pomembnejši vlogi, ki zahteva samostojnega ustvarjanja, ki ni le preizkus rutinerstva.

Uspeh Milice Mironove na sarajevski prireditvi. V sarajevskih listih čitamo obsežna, zelo pohvalna poročila o mladinski predstavi, ki jo je priredilo žensko društvo »Cvijeta Zuzorić« v odločnem Narodnem gledališču. Dajala se je »Snežana« (Snežuljica) v prireditvi slovenske rojakinje gospe Milice Mironove. Listi pišejo, da je ta predstava doela pobila predsodek, češ, da mladinska igra ne more biti na absolutni umetniški višini. Neki sarajevski list piše o avtorici »Snežane«: »Ena naših redkih intelektualk, pesnica in sodružica ljubljanskih listov gospe M. Mironove je priredila iz povesti o Snežuljici igro »Snežana«, ki je lepo zamišljena, zaokroženo obdelana, topla, z lirimi akcenti pretkana in dovršena tudi jezikovno, dasi je ga. Mironova po rodu iz Slovenije. Režijo je imel g. Verežagin, ki je pokazal mnogo potrpežljivosti, predno je pripravil 60 otrok za oder; tudi to pot je dokazal, da ima mnogo čuta za umetniški balet in dobro sceno.«

Umazano perilo iz šumijevega procesa

O germanizaciji na Koroškem. — Tajne razprave zaradi stihu pred inozemstvom. — Vsestranski očitki zahrbnostim, sleparstvu, okoriščanju in izseljevanja. — Brezuspšno pranje zamorca.

Celovec, 21. aprila

Porotna razprava v procesu bivšega deželnega glavarja in sedanjega deželnega odbornika koroškega, slovenskega odprdnika Vincenca Šumija, proti beljaški »Kärntner Tagespost«, ki se je pričela 11. t. m., se je včeraj prekinila za tri dni in se bo nadaljevala v sredo, 24. t. m. Kakor vse kaže, je pričakovati zaključka šele v soboto ali pa tudi šele prve dni naslednjega tedna. Najzanimivejši točki vse dosedanje razprave sta bili pač Šumijeva izjava o nje govem »pristnem nemštvu«, s katero je skušal pobiti očitke renegatskega in pa njegova in drugih pri izpovedeh o porabi dobička iz zasebnih kupcij Šumija in drugih deželnih odbornikov z Italijo. Iz prve Šumijeve izjave, o kateri je »Jutro« že poročalo, je vredno posneti še naslednje značilne podrobnosti:

Šumi je izpovedal, da je zato, ker ni znal slovenski, v ljudski šoli padel v nemilost pri učitelju veronauka, ki je počeval tudi slovenski in razdeljeval slovenske knjige za čitanje. Nemški otroci, med katerimi je bil tudi Šumi, niso dobili takih knjig in jih je katehet gledal po strani. »Okolica Podklostra«, je izpovedoval Šumi, »je danes že tako rekoč pomeščena. Industrija je pospeševala germanizacijo. Če se je kazalo na primere Šumi, je treba reči, da je primetek tu brez pomena. Voditelji Slovencev imajo nemška imena, kakor Grafenauer, Kirchmeier itd., nemški voditelji na Koroškem pa slovenska, kakor Lenišek, Paulitsch, Dohernig, Šumi. Bilo bi težko ugotoviti kje na Spodnjem Koroškem absolutno čistokrvnost. Vse je odvisno le od tega, katere kulture se človek oprime, od lastne zavesti, ki kateremu narodu pripada.« Tako je Šumi sam rešil vprašanje svojega narodnega odpadništva in potolažil svojo vest za svoj skok iz slovenstva v nemštvo.

Šumi je bil tudi zaslišan kot priča v stvari tvrde Peter Axmann, v kateri je bil z deželnima odbornikoma Gustavom Axmannom in dr. Dörlingerjem tili družabnik z vlogo 50.000 kron. Šumi in Gustav Axmann sta po posredovanju tedanjega avstrijskega častnika Hütterja, ki je bil posredoval za uradne kupcije koroške dežele z Italijo (les za živila), v predplebiscitni dobi, sklenila zasebno pogodbo z zastopnikom italijanske vojske, tedanjim poročnikom Vicijem, za dobavo lesa po trdki Peter Axmann. Ta dobava se je vsrila z izvoznica, ki jih je izdajal gospodarski urad koroške dežele vlade in jih je dobila tvrda Peter Axman pač le zato, ker so bili v njej družabniki kar trije člani deželne vlade, trije deželni odborniki. Tvrda pa je propadla in ostala dolžna deželi kakih 90.000 lir za izvoznice. Dežela je bila potemtakem oškodovana za ta znesek. — ki ga vse do danes ni bilo mogoče izterjati. Ker je prišlo pozneje do spora med bivšimi kompaniji, je Vici na eni strani civilno tožil koroško deželo za oškodovino za izgubo, ki jo je imel baje v svojih kupcijah z deželo (nad milijon lir), na drugi pa ovdil Šumija in tovariše, da so s svojimi zasebnimi kupcijami oškodovali deželo. V sedanjem procesu je slo predvsem za vprašanje, kako se je porabil dobiček, ki ga je nesla zasebna kupcija Šumija in ostalih družabnikov »tvrde Peter Axmann« in nemškonalne priče so izpovedale, da Šumi ni prejel denarja iz onih kupcij. Pred preskvalno komisijo deželne odbora je trdil Šumi, da je denar sprejemal Axmann, ta pa, da ga je sprejemal Šumi, toda ob konfrontaciji obeh je Axmann obmolčal, ko je Šumi vztrajal na svoji trditvi, da on sam ni nikdar prejel denarja. Tako so izpovedali tudi sedaj in Axmann je celo izpovedal, da ni nikdar trdil, da bi bil izročal denar Šumiju. Kar pa se tiče porabe denarja, pa je na razpolago sodišču edino le neko pismo Petra Axmanna, v katerem je podrobno naštet, da se je dobiček, nekkih 450.000 kron, porabil v patriotične namene, za obrambo Koroške pred — Jugoslovenci. Potrdil za izdane zneske ni, češ, ker jih Peter Axmann pri svojem kočljivem delu sploh ni zahteval, če pa jih je dobil, pa jih je uničil, ker bi bili drugače po njih kompromitiran v inozemstvu (v Jugoslaviji) živeli tedanjji njegovi zaupniki. Zato so se tudi vse te stvari že v decembru in sedanjji razpravi razpravljale tajno, ob izklučenju javnosti in še tem bolj, ker se je ugotovilo, da so pred leti, ko se je stvar v civilni pravdi med Vicijem in koroško deželo v javni razpravi spravila na dan, »Jugoslovenske oblasti« potem preganjale večje število v razpravi omenjenih oseb. Zato je tudi predsednik sodnega dvora n. pr. v četrtkovni razpravi, ko je Gustav Axmann izpovedal: »Ko je Peter Axman na svojih poslovnih potovanjih po Stajerskem imel priliko stopiti v stik z gospodi Hrvat-

skega odbora, je trdila le tem dala na razpolago denar.« hitro prekinil pričo, češ, da je pač bolje, če se o teh stvareh ne razpravlja javno.

Tako se je torej v tajni razpravi razpravljalo o porabi denarja za protijugoslovensko propagando, za polete letalcev nad Maribor, Ljubljano in Zagreb, ki so metali letake, s katerimi se je hujskalo jugoslovensko vojaštvo na upor, za organizacijo upora v Mariboru, za oboroževanje upornikov na Stajerskem, za volunsko službo v zasadenem področju, za organizacijo in oborožitev 20.000 mož, štejoče ustaške vojske na Hrvaškem (!) itd. itd. Nekatere priče so označile te naredbe za fantastične, za roman, za neverjetne. Podarjale so, da s takimi denarnimi sredstvi pač ni mogoče izvršiti takih velikih stvari, da jih tudi ni mogoče izvršiti v tako kratkem času. Vse priče pa so vendar izjavile, da se je denar porabil v patriotične namene, izvemši pričo Hütterja, ki je vztrajal na svoji da je ono pismo izmišljotina. Ostalim pričam se je priključil celo tudi vojaški izvedenec, podpolkovnik Braun in potrdil, da je bila poraba denarja primerina smotru. Od kod pa je izhajala vsa ta protijugoslovenska akcija, o kateri se je pričela cela vrsta izpovedi v Gradcu in drugje po Stajerskem bivajočih »sotrudnikov«, pa je izdal sam Šumi, ko je izpovedal dobesedno: »Peter Axmann (ki je moral bežati iz Maribora) me je zainteresiral za gibanje, ki je izhajalo iz Gradca in je imelo namen, da se iz Spodnje Stajerske uvede akcija proti Jugoslaviji. Jaz sem si mislil, da smo tudi mi na Koroškem zainteresirani na tem pokretu.«

Kako silno umazano je perilo, ki se pere v tem procesu, se kaže v vsestranskih očitkih vseh mogočih gredobih. Viciju, ki je ovdil Šumija zaradi zlorabe uradne oblasti, se očita, da je skušal z grožnjami, da razkrije razne skandale, izsiliti poravnavo za svoje terjatve napram deželi in da je s svojega rojaka, bivšega svojega narednika Carlja, ki si je z dobičkom iz onih letnih kupcij kupil tovarno pohištva na Koroškem, zahrbno izrinil iz dežele. Priči Hütterju se očita, da je kot avstrijski posredovalni častnik prejel za eno kunčije z Italijo, remunericije od koroške vlade in od Italijanov. Šumiju se očita, da je skrivaj kupil neko posestvo z leno viljo v Švici, dasiravno je pred sodiščem dokazoval, da prav za prav nima prav nič. Denarne transakcije Axmannov so silno dvomljive narave in izkazalo se je celo tuff, da se je Gustav Axmann, ki je železniški nadnik sicer odrekel svoji železniški uradniški plači, ko je stonil v vlado, na je zato poleg svoje plače deželnega odbornika dobival še neko posebno doklado, ki mu je nadomeščala železniško plačo. Itd. itd.

Končno še ona komedija s pismom »Kärntner Tagespost« bivšemu poslancu Francu Grafenauerju, ki ga je »prejel« gostilničar — Mihael Grafenauer na Brdu in izročil Šumiju. Ta Mihael Grafenauer je bil poklican za pričo. Ni pa dobil vabila on, temveč bivši poslanec Franc Grafenauer, ki je prišel k razpravi in izpovedal, da onega pisma ni nikdar prejel. Da se je opravičila prejšnja, se je vzdržala sedaj še ta druga komedija! »Naslovi so se zametali!«

Zakaj neki niso zaslišali Grafenauerja o Šumijevem — renegatstvu?!

Dopisi

JEZICA. Tudi v Črnučah ne počivajo nesreče. Pred par dnevi se je začel osebni avtomobil prihajajoč iz Ljubljane tako močno v vpreženega konja da mu je na stegnju povzročil blatnik zadnjega kolesa precej globoko rano. Zena gospodinja Fortunje iz Črnuč je peljala na vozu gnoj na polje. Pri gasilskem domu je hotela zaviti čez cesto. Vozila je ves čas po desni strani. Ko pa se je bil konj okrenil že čez cesto je nenadno pridrvel avtomobil in meneč, dr. bo konj potakal, se je umaknil na levo in skoro v prejšnji brzini prehitel voz. Ker pa je bilo na levi še premalo prostora za dovoljni umik, je avto ognjivi se oplazil konja z blatnikom zadnjega desnega kolesa tako, da ga je vrgel po tleh. Podobna nesreča se je zgodila tudi v nedeljo na Ježici na ovinku pri »Tavčarjevem dvoru« in bi skoraj zahtevala človeške žrtve. Neki tovorni avto, ki je vozil iz Ljubljane je zadel ob desni strani v cestni konfin. V avtu je sedel samo mož z otrokom, ki ga je imel poleg sebe. Ker pa je bržkone popravil otroka poleg sebe, mu je menda ušel volan iz roke. Suneč je bil precej močan. Sreča samo, da se avto ni prevrnil po bregu. Prvi kolesi sta bili močno zvit in pnevmatika se je pokvarila. — Opozorja-

mo vse avtomobiliste, naj bodo na tem ovinku zelo previdni.

POLJANE. Kakor se sliši, bo orožniška stanica v Poljanah uknjena in zopet obnovljena v Gorenji vasi za vso dolino, kar je pa vsekakor premalo, posebno se zdaj, ko imamo tako blizu državno mejo. Že pred vojno se je pokazalo, da je vsa dolina prevelik rajon za samo eno postajo, zato se je ustanovila postaja še v Poljanah, kjer je občina za to napravila jako ugoden stan v stari šoli. Merodajni faktorji naj to dobro premislijo. Smo prepričani, da se bo potreba kmalu pokazala, da sta potrebni vsaj dve postaji v Poljanah in ena višje gori v Gorenji vasi ali še dalje.

MULJAVA. Akcija za popravo Jurčičeve rojstne hiše je vsled pomanjkanja sredstev popolnoma zastala. Da spravimo za deva zopet v tir, bomo priredili v nedeljo popoldne ob 15. uri predstavo Jurčič-Cesnikove narodne igre »Domen« v dvorani Prosvetnega društva v St. Vidu pri Stični. Na programu je tudi nagovor prosvetnega šefa g. dr. Lončarja, združena pevstva zbor iz St. Vida in s Krke pa zapojejo tri pesmi za moški zbor. Na prireditvi vabimo častilce pisatelja Jurčiča od blizu in daleč.

BREŽICE. Dne 28. aprila t. l. bo razstava risb in drugih šolskih izdelkov obrtno-nadaljevalne šole v osnovni šoli. Razstava bo odprta od 8. do 12. ure dopoldne.

Radio

Izvilleček iz programov:

Sobota, 27. aprila.

LJUBLJANA 12.30: Reproducira glasba. — 13: Napoved časa in reproducirana glasba. — 13.30: Borzne vesti. — 17: G. Likovič poje poljske in ruske pesmi. — Radio-orkester. — 18.30: Nemščina. — 19: Šibenik in okolica (propagandno predavanje). — 19.30: Delavska ura. — 20: Koncert pevskega kvarteta Glasbene Matice. — 21: Koncert radio-orkestra. — 22: Poročila in napoved časa. — 22.15: Sprehod po Evropi. — ZAGREB 13.15: Reproducira glasba. — 17.30: Godba za ples. — 20.35: Operetni večer. — 22.10: Godba za ples. — BEOGRAD 12: Napoved časa in reproducirana glasba. — 12.30: Gospodarske in borzne vesti. — 13.15: Poročila. — 12.45: Radio-kvartet. — 16.20: Godba za ples. — 18: O početkih operne arje. — 20: Rimski-Korsakov: »Čarska nevesta.« — PRAGA 16.30: Reproducira glasba. — 18.05: Mladinski program z godbo. — 19.15: Operni večer. — 22.25: Prenos koncerta iz Bratislave. — BRNO 16.30: Ruske pesmi. — 18.05: Operne arje in pesmi. — 19.15: Prenos programa iz Prage. — 22.25: Prenos koncerta iz Bratislave. — VARSÁVA 15.30: Reproducira glasba. — 20.30: Orkestralni koncert. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 17.30: Koncert komorne glasbe. — 20.05: Koncertni večer. — 20.40: Offenbachova komična opera »Fortunijeva pesem«. — Poljuden koncert orkestra. — BERLIN 16.30: Koncert lahke godbe. — 20: Zabaven večer. — Lahka godba. — FRANKFURT 16.35: Odlomki iz oper. — 20: Mešan večer in godba za ples. — LANGENBERG 17.45: Koncert komorne glasbe. — 20: Zabaven večer. — Koncert lahke godbe. — STUTTGART 15: Lahka glasba. — 16.30: Godba za ples. — 17.30: Glasba na Mendelssohnovem domu. — 20: Opera »Lady Hamilton«. — Lahka godba. — TOULOUSE 20.30: Odlomki iz opere »Lakmé«. — 21.30: Orkestralni koncert. — 22: Dunajski valčki. — BUDIMPEŠTA 12: Koncert tria. — 17.40: Koncert lahke glasbe. — 19.45: Koncert moškega zhora madžarske opere. — 22.20: Orkestralni koncert. — LONDON 18.45: Schumannove pesmi. — 19.30: Mešan večer. — 21.35: Lahka glasba in recitacije. — 22.35: Godba za ples. — STOCKHOLM 18.30: Zabaven večer. — 19.45: Mozartove violinske sonate. — 20.10: Kabaretni večer.

Piljučne bolezni
Bronhitis
Kašelj
Asimo
Zuberkulozo
Slabokrvnost

kakor vroče obolenja organov za dihanje leči od vojnih in državnih bolnic itd. kot izborni in jamno poročeno sredstvo —

Dobiva se v vseh lekarnah škatlica za 32 Din, a kjer so ga ne dobijo, tja ga pošlje 3 škatlice za 75 Din po povzetju poštne stroške edini proizvajalec

lekarna I. Hudovskij
Subotica 90.

Zahtevajte brezplačno poučno razpravo o gornjih boleznih.

Ceno se odda:

1 ležeči, složeni

valjasti parni kotel

iz dveh cilindričnih gornjih kotlov in enega nabiralca pare, z dvema cilindričnima spodnjima kotloma s prečnim vrelcem. Kurilna ploskev 60 m², dovoljeni pritisk 9 atm., leto izdelave 1906. Pojasnila daje: Kranjska industrijska družba, Jesenice-Fuzine, Gorenjsko.

513

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem, da je naša draga in nepozabna mama, teta itd.

Julijana Premelč

posestnica

v sredo, dne 24. aprila ob 7. uri zvečer v starosti 59 let po kratki bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v soboto, dne 27. aprila ob 9. uri dopoldne iz hiše žalosti, Župelevec 14, na župno pokopališče v Kapalah.

Sv. maša zadušnica se bo brala v nedeljo, dne 28. aprila ob 6. uri jutraj v župni cerkvi v Kapalah.

Župelevec - Brežice, dne 25. aprila 1929.

Žalujoči: JOŽE PREMELČ, soprog — sinova ter ostali sorodniki,

Iz življenja in sveta

Campbell hoče potolči Segraveov rekord

»Sinja ptica« proti »Zlati pšici« — Brzina 372 km, katero je dosegel major Segrave pri svoji zadnji blazni vožnji, ni neprekosljiva

Znani angleški kapetan Campbell, eden izmed znanejših rekordnih avtomobilskih dirkačev na Angleskem, je stopil zadnje čase precej v ozadje. Ne verjetni rekord 372 km, katerega je postavil v Dayton Beachu na ameriških tleh major Segrave, ga je silno zasenčil. Segraveov tekmeč, po rodu Američan, je pri tej dirki poginil. Na pošastni vožnji, ki zahteva od vozača več nego jeklene živce, se mu je avtomobil naravnost zmrnil ter ga pokopal. Tudi major Segrave je bil v skrajni življenski nevarnosti — med vožnjo se je obrizgal z vrelo vodo in le svoji hladnokrvnosti se ima zahvaliti, da ni so bile posledice hujše. Potolkel je vse avtomobilске rekorde z dotlele neza-beleženo brzino v avtomobilski dirki: 372 km na uro.

Po zmagi je podelila londonska vlada majorju Segraveu velika odlikovanja. Povzdignila ga je celo v plemenitiški stan. To je bilo časti in slave, ko se je vrnil iz Amerike na Anglesko! Bodisi, da ostane Segrave nekaj časa zmagovalce nad vsemi avtomobilskimi rekorderji, bodisi, da ga kateri prekosijo — eno je sigurno: ta rekord, za katerega je tvegale svoje življenje in v katerem je zmagal, se bo poznal in njemu i njegovim potomcem. Toda glej, že se pojavlja na obzorju nov tekmeč, ki hoče prekositi Segravea in priboriti la-voriko zmage sebi.

Ta mož je kapetan Campbell. Ted-

ne in tedne se je uril in izravnaval dirkalni teren v Južni Afriki, da bi ga pri-pravil na končni spopad z majorjem Segraveom. Campbell je res dosegel neke uspehe — pri prvem poskusu 362,44 km na uro, pri drugem poskusu pa 341,92 km. Srednja brzina njegovega vozila znaša povprečno 351,73 ki-lometrov.

Campbell je uvideven mož in je spo-znal, da ne bo lahko tekmovati s Se-graveom, vendar je izjavil o svojih poskusnih vožnjah tole:

Moja »Sinja ptica« je delovala čudo-vito. Izpričala je še enkrat to, kar sem že davno uvidel, da so namreč angleški inženjerji s svojimi avtomobilskimi konstrukcijami daleč pred vsemi drugimi avtomobilskimi industrijami na svetu. Z brzino, ki sem jo dosegel, sem potolkel stari rekord Američana Raya Keecka. Strojniki, ki so preizkusili moj dirkalni avto pa zatrjujejo, da z njim lahko prekosim tudi brzino majorja Segravea. Razume pa se, da se more vršiti takšna dirka le na popolnoma nivoiranem terenu, kakršnega nudi baš Afrika.

Končno pravi Campbell, da se mu morda ne bo posrečilo potolči Segraveovega rekorda na odmerjeno miljo, prav gotovo pa mu ostane možnost, da se bo njegova brzina kosala s Segraveom pri dolžini desetih milj ali km, ter petih milj odnosno petih kilometrov.

skupno življenje, ki je najvišji smoter idealističnega naziranja o življenju, je tudi smoter in bistvo zakonskega življenja.

Zopet poroka na španskem dvoru

Hči kralja Alfonza XIII. Marija Kristina in vojvoda Norfolkški (na desni) se, kakor javljajo, v kratkem poročita.

Radioemanujsko termalno kopališče DOLENJSKE TOPLICE (pri Novem mestu). Zdravi trajno in sigurno revmatizem, nevralgije, ženske bolezni itd. Edino kopališče, v katerem so vse kopališčne naprave nad izvirki 37—38° C topline. Železniška postaja Straža - Toplice. Zahtevajte prospekte. Cene znižane, posebno v pred in po sezoni.

O problemih zakonskega življenja

Dunajski zdravnik za živčne bolezni dr. Aleksander Neuer je imel te dni predavanje v katerem je obravnaval problem zakona. Svoja izvajanja je postavil na trditve, da ni zakon ne ekonomska ne juridična zadeva, temveč da vsebuje svojo posebno notranjo logiko, ki je brez škode ni mogoče prezreti. Ljubezen je pozitivna vrednota zakonskega življenja.

brez ljubezni ni pravega zakona, a paradoksnost zakonskega problema tiči v tem, da tudi z ljubeznijo ni pravega zakona.

Zakon spada med tiste ustanove človeške družbe, ki omogočajo ljudem izvrševanje njihovih socialnih nalog. Moderna individualna psihologija, čije pristaš je dr. Neuer, smatra zakon kot dolžnost, kot izvrševanje dolžnosti, ki zadeva že od vsega začetka na razne težkoče, a te težkoče je treba premagati. Pravi zakon sliči idealu, o katerem ne vemo, da-li eksistira. Kdor meni, da je slabo pomnoževati človeški rod, spada med nevrotične in greši proti celokupnosti. Kdor stopa po seksualno abnormalnih poteh, dela to, ker se boji zakona, zakona se pa boji, ker nima poguma. Takšnim abnormalnim naturam je treba razložiti dolžnosti, ki jih imajo do družbe, da pridejo na pravo pot.

Zakon kot socialna naloga

Zoprnosti tega življenja moramo premagati in če v tem boju podležemo, iščemo izgovorov. Med takšne izgovore spadajo bolezen, zločin, strah pred zakonom. Tudi seksualnost spada med izgovore proti pravim nalogam zakona. Seksualna abnormaliteta ni pri-rojter pojav, temveč jo moramo smatrati za strahopetnost in ravnati tudi v tem smislu z njo. Seksualnost ni bistvo zakona in samo tisti lahko pride do pravega zakona, ki sprejema križe in težave skupnega življenja. Kajti to

Sreča lovca

je odvisna od razpoloženja. Lovci naj si za to nabavijo sijajno pelerino iz pristnega kamelharlojna. To specijalitetu nudi samo tvrdka

DRAGO SCHWAB v LJUBLJANI.

André de Lorde:

Oprostitelna razsodba

Claude Bardin, napravljen v svojo nedeljsko obleko, je mirno sedel na zatočni klopi in poslušal porotno obravnavo.

Bil je starejši, čokati kmet; oči so se mu svetile iz pergamenastega obraza. Njegove črte so bile trde in premete. Na predsednikova vprašanja je odgovarjal s tihim in mirnim glasom. Sedel je sključen, nikomur ni pogledal v obraz in hrbet se mu ni krivil toliko pod težo let, kolikor od želje, da bi ostal kar moči neopažen.

Obdolžili so ga bili, da je na pretkan način umoril svojo ženo, in proces je zbuhal mnogo pozornosti. Dolgo je trajala preiskava, vendar se sodniku ni bilo posrečilo, da bi bil našel odločilen dokaz. Priznal je bil, da je ženo pregovoril k skupnemu samomoru. Skupaj sta bila vse pripravila. Sama je bila s krpmi zadelala vse razpoke in luknjice, med tem ko je on z ogeljem zakuril v peči in skrbno zaprl odvodno cev.

Nato sta legla v posteljo, drug zraven drugega, in sta čakala smrti...

Preden se je Claude onesvestil, je imel še toliko moči, da se je splazil do okna, razbil steklo in zaklical na pomoč. A bilo je že prepozno, žena je bila mrtva.

Zdaj je bilo vprašanje, ali je bil ta izid nameravan ali samo posledica vnovič predramljenega nagona sebe-ohrane. Priče so bile soglasno izjavile, da poznajo Clauda kot skopu'a, ki ni privoščil ženi niti vsakdanjega kruha. V zadnjem času je bila oslepele in mu ni mogla več pomagati pri delu. Ljudje so dejali, da je Claude zmogel vsega, le dobrega ne, a vendar mu ni mogel ničče dokazati namena, da jo umori.

Potemtakem ste prepričali ženo, la je neozdravljivo bolna« je vprašal predsednik.

»To je bilo tudi res. Zdravnik bi dejal, da ne more nikoli več ozdraveti. Za delo ni bila več... in jaz sem sta-rec...«

»Kdo izmed vaju je sprožil misel na samomor?«

»Jaz. Mnogokrat sem ji rekel, da tako ne gre dalje in da morava napraviti konec. Nu, nekega dne mi je odgovorila: Ne zapusti me, skupaj narediva konec.«

»Povejte mi vse, kar se je zgodilo

Panamski slamniki za 200 tisoč Din

V Los Angelesu se nahaja zavarovalnica, ki se je dala pregovoriti, da je zavarovala panamski slamniki za 4000 dolarjev ali dobrih 200.000 Din. Slamniki je svojevrstna redkost. Njegov lastnik ga ceni na dvojno ceno, t. j. 8000 dolarjev, to pa zategadelj, ker hrani slamniki na podlogi obilice avtomatov. Prvi lastnik slamnika je bil neki napovedovalec v radiu iz Filadelfije. Vselej kadar je predaval v radiu kakšen slaven mož, ga je prosil za podpis katerega je tudi dobil. Ščasoma se je podloga slamnika napolnila z avtomatami, ki jih je sedaj okoli 1000. Med podpisi so imena pokojnega filmskega zvezdnika Rudolfa Valentina, znane igralke tenisa Suzane Lenglenove, bok-sarja Jacka Dempseya, generala Pershinga in drugih.

Črna smrt v Indiji in Evropi

Epidemija črnih koz, ki je začela razsajati zadnje čase tudi na evropskem kontinentu, je zahtevala od januarja do danes samo v severozapadnem delu Sprednje Indije nad 600 žrtev. Trenutno še ni nobenih znakov, da hoče bolezen odnehati. Tedensko umrje v imenovanih krajih po 45 oseb. Z bližajočo se dobo monsuna pa se bo nevarnost še bolj povečala. Vlada v Indiji je zategadelj izdala nalog, da se mora prebivalstvo podvržiti cepljenju s serumom zoper kozo. Ta ukaz je doslej ubogalo 50 tisoč ljudi, kar pa je še vedno malo v primeri z gostoto naseljenim ljudstvom v indijski deželi.

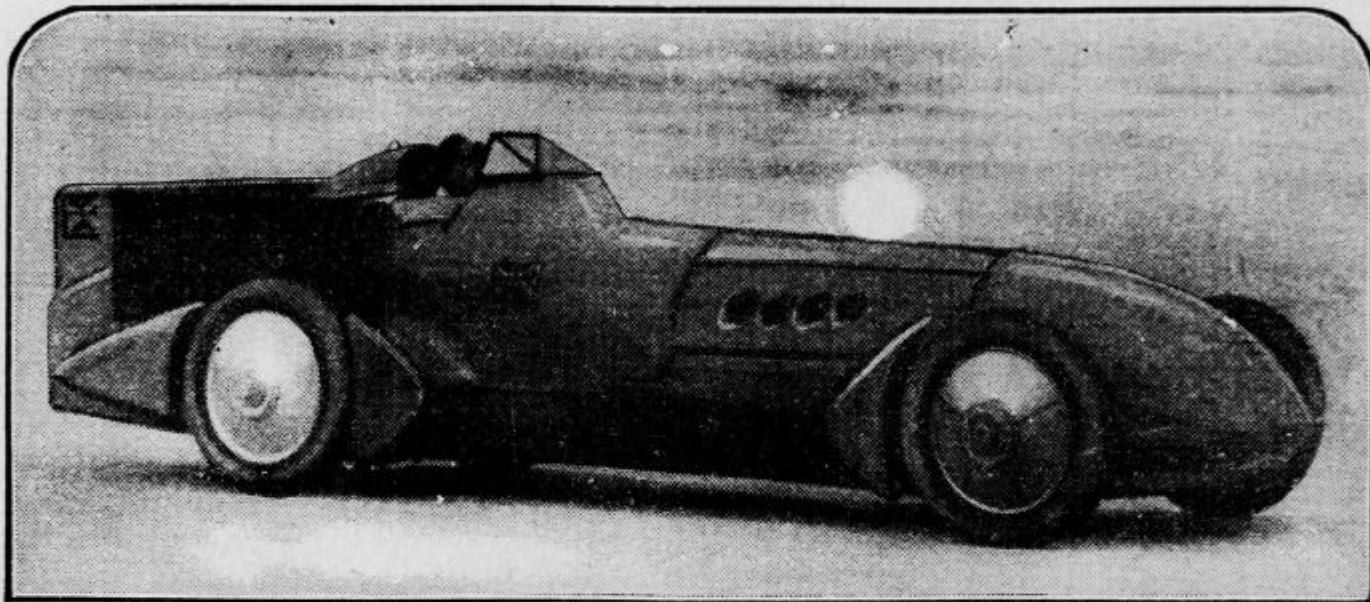
Indijci se zelo trdovratno upirajo angleškim zdravstvenim metodam in beže pred zdravniki, ki oskrbujejo cepljenje, v divjino. Rajši kakor k uspešnemu serumu se zatekajo k časovnim sredstvom in predmetom, ki jih njih vera proglasa za svete.

Med tem ko povzročajo črne kozo takšne skrbi na jugu Azije, pa se množijo tudi strah prebivalstva pred to epidemijo na Angleskem. Zadnji tedenski bulletin zdravstvenega urada v Londonu navaja, da je bilo doslej na Angleskem prijavljenih 253 lahkkih in osem težkih primerov epidemije. Tudi na Francoskem je zbolela na sumljivih znakih te bolezni še ena oseba.

Ogromen Kolumbov spomenik

V nedeljo, dne 21. t. m. so odkrili poleg samostana Rabida, kjer je bival Krištof Kolumb l. 1491. s svojim sinom Diegom, spomenik junaškemu pomorščaku.

Spomenik je dar bogate Američanke, kiparke miss Withneyeve, hčere milijonarja Kornelija Vanderbilta. Dama je kip izklesala sama in ga je ponudila na poklon Sevillji, ki ga je seveda rada sprejela. A motil bi se, kdor meni, da je umetnica hotela izklesati spomenik iz gole hvalečnosti napram Evropi, ki je odkrila Ameriko. Pri srcu ji je bila druga misel: napraviti kolikor toliko uspel kip, ki bi bil sličen kipu Svobode v Ameriki. Kip je 36 m visok ter predstavlja na 13 m visokem podstavku stoječega soho Krištofa Kolumba, ki

»Sinja ptica«, avtomobil kapetana Malcolma Campbella, ki se hoče pomeriti z »Zlato pšico«

Tri kreacije spomladanske mode

Oblečilo iz bledezelenege crpe de Chine, čigar rob se končujejo s plisiranimi volani. — Sportna obleka iz svile, ki se da prati. — Sportni kostum z jumperjem in majhno lopico.

gleda z ostrim očesom na odprto morje in drži v objemu križ. Križ in Kolumb sta tako zlita, da ju gledalec ne opazi iz daljave, ampak ima vtis, da se dviga samo ogromen križ proti nebu.

Ob vznožju spomenika stoji kapelica s sohami katoliških kraljev, ki so podprli Kolumbovo akcijo. Imovito darovateljico je stal spomenik brez dela 300.000 dolarjev.

Obravnava proti sicilijanski mafiji

Iz Palerma javljajo, da se je začel pred kazenskim sodiščem v Trapaniju proces proti 50 prebivalcem sicilijanske naselbine Poggio Reale. Prebivalci imenovanega kraja in sosednih občin so obtoženi cele serije tatvin, napadov, pobojev, ropov in izsiljevanj. Značilno je, da se nahaja med obtoženci tudi nekaj veleposestnikov in celo bivši župan nekega provincijalnega mesta.

Ženski tenor

Na zadnji seji Društva nemških zdravnikov v Pragi je predstavil asistent dr. Silbiger nenavaden fenomen, mlado, elegantno damo, češko Nemko, ki je presenetila navzoče z izvrstnim izvajanjem opernih arij s — tenorskimi glasom. Dama je imela pred leti posvsem normalen sopranski glas, po neki operaciji pa se ji je začel niti, dokler ni postal popolnoma tenorski. Glasovni organi se ji pri tem niso nič spremenili. Dama je podjetne narave, zato se je izšolala za pravega tenorja in postala artistinja.

260 m visok nebotičnik

Manhattan Bank v Newyorku je sklenila zgraditi nov nebotičnik, ki bo najvišji na svetu. Dosegel bo višino 260 m in bo prekosil naiznamenitejši newyorskí nebotičnik, Woolworth Building za celih 15 m. Gradili ga bodo leto dni in bo v njem stanovalo do 10.000 ljudi.

Lord Revelstoke,

ki je predsedoval zadnji reparacijski konferenci in ki je umrl kratko po odhodu nemške delegacije.

Kokain v Gangu

Poveljnik parnika »Palma« je opazil na reki Gangu čoln, čigar posadka se je vedla zelo sumljivo. Po brezžičnem potu je opozoril indijske oblasti na čoln. Ko se je pripeljala policijska ladja, so pometali ljudje iz čolna neke vreče iz gumija v vodo in so se skušali rešiti s plavanjem. To je uspelo samo vodji, druge so prišli. V vrečah, ki so jih potegnili iz reke, so našli za kakšnih 50.000 funtov šterlingov kokaina.

50.000 cerkev na Ruskem

Navzlic dvanajstletni intenzivni komunistični propagandi proti religiji, je na Ruskem še vedno mnogo cerkva in samostanov. Na neki konferenci v naučnem ministrstvu v Moskvi so morali ugotoviti da obstoji še 50.000 cerkva, 500 samostanov, 25.000 občin raznih verskih ločin in na tisoče mošej ter sinagog. Število duhovnikov računajo na 350.000, a same sekte imajo okrog 6 milijonov pristašev.

kel se je in upihnil luč. Kmalu ga je objel težek spanec.

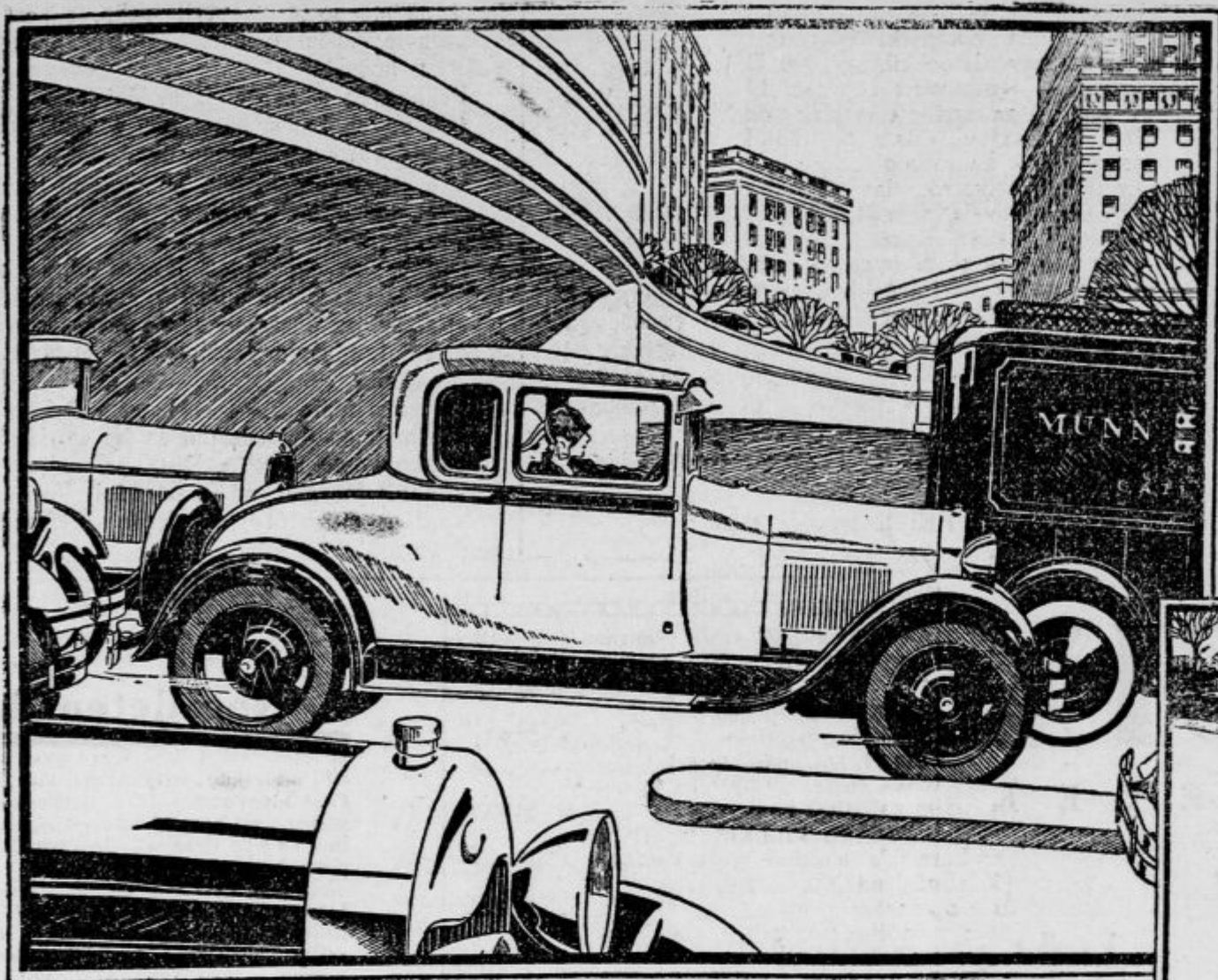
A mahoma se je prebudil. Bilo mu je, kakor da ga je nekdo prijel za roko. Vzdignil se je, sedel po koncu in trepetaje prisluhnil, trudeč se, da bi predril temo z očmi. Zeblo ga je. »Mrtvi se sami maščujejo nad svojim morilecem!« je zašepetal. Spomnivši se državnega pravdnika.

Hotel je prižgati svetiljko, a ni se upal ganiti. Tako je sedel nekaj časa. Zunaj je tulil pes in Bardinu se je zdelo, da razloči v burji žalobne glave. In zdajci ga je izpreletelo, kakor da je nekdo potrkal na okno. »Milost!« je zavpil in se prekrizal.

Zaprli je oči in ko jih je spet odprl, je zadelal svojo ženo, ki je sedela na robu postelje. Njen obraz je bil posinjen od strupa in srepo je strmela vanj. »Milost!« je zavpil še enkrat, a žena se ni zmenila za njegovo vpitje; mirno je obsedela na svojem mestu. Skočil je s postelje in kakor blazen zbežal na vrt.

Ko se je drugo jutro zdanilo, so našli vaščani, ki so hoteli k prvi maši, starega Bardina obešenega na jablani.

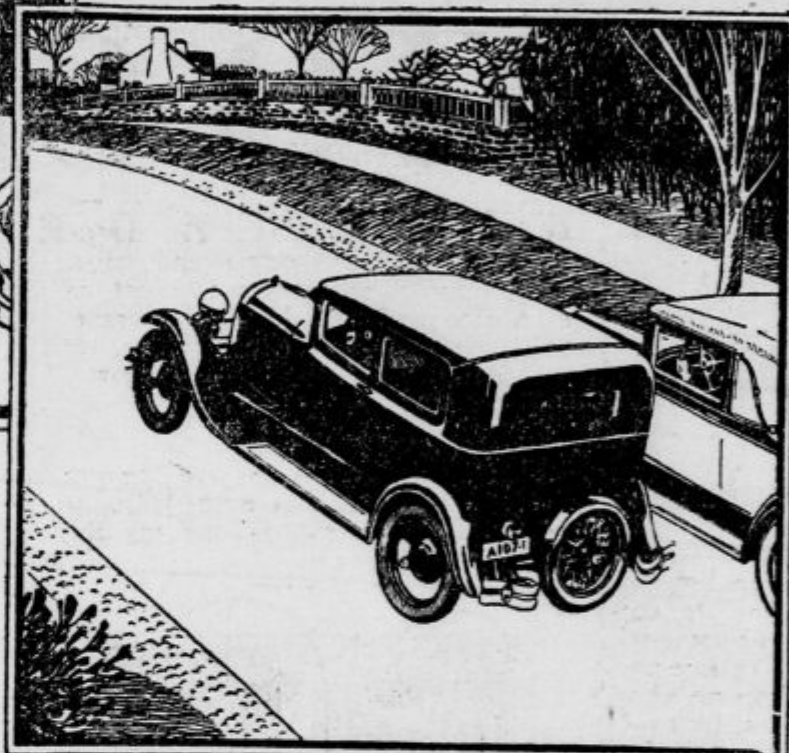
Sigurnost in zanesljivost pri vožnji

Neslišen, popolnoma zaprt, mehanični šestzavorni sistem z notranjo ekspanzijo. Potom nožnega pedala se upravljajo zavore na vsa štiri kolesa, potom ročnega vzvoda dve od omenjenih popolnoma neodvisni zari na zadnjih kolesih.

Nerazdrobljivo Triplex steklo v vetrobranu.

Štirje dvojno delujoči amortizerji.

V najhujšem cestnem prometu, strmim vzponu, povsod, kjer se pokažejo prave lastnosti voza, bodele čutili, ako zasluži voz, katerega upravljate, Vaše popolno zaupanje.

Kakšne so zavore, kakšna je akceleracija? In pretikanje brzin?

Ako ste dalje časa vozili tak voz in upravljate prvič Forda, bodele šele razumeli, kaj pomeni sigurnost in zanesljivost pri vožnji. Čisto nepričakovan občutek se Vas bode polastil. Čudili se bodele učinkovitim šesterim zavoram, lahkemu in enostavnemu ravnanju, ra-

hlemu delovanju sklopke, nenavadni akceleraciji.

Že pomirjujoča zavest sama, da se obnesejo Vaše zavore ob vsaki situaciji, vpliva mnogo na duševni mir in poveča zadovoljstvo med vožnjo.

Še nekaj je pripomniti in sicer kjerkoli vozite, v tu- ali inozemstvu, imate zavest, da je vsak Fordov zastopnik Vaš zastopnik, vsak čas pripravljen, postreči Vam v vsakem oziru.

Kajti naš smoter je, dati vsem našim klijentom možnost, mnogo let uživati neokrnjeno veselje nad vozom.

FORD MOTOR COMPANY. TRIESTE

Michel Zévaco:

110

V krempljih inkvizicije

Zgodovinski roman.

Chico je široko odprl oči in s praznoverno grozo pogledal so-pesednika. Malo je manjkalo, da ni pomislil: čarodej!

»Dajva,« je nadaljeval Pardaillan, »pomeniva se še nekoliko. In nikar ne pozabi, da vem vse. Povej mi najprej, zakaj si hotel, da bi me ubili? Ljubosumen si bil, jeli da?«

Pritlikavec je pokimal.
»Dobro. Kako ji je ime? Ne delaj se neumnega, saj vem, da me razumeš. Če ti ne poveš, katera je, povem jaz... Moj mezinec mi bo vse odkril.«

Pritlikavec, ki se je izprva obotavljal, je izprevidel, da mu ne more ničesar utajiti. Vdal se je in zamrmral:

»Juana.«
»Hčerka gostilničarja Manuela?«

»Da.«
»Ali jo že dolgo ljubiš?«

»Že od nekdaj. Zmerom sem jo ljubil!«

O resnicoljubnosti tega odgovora ni bilo moči dvomiti. Pardaillan se je nasmehnil in nadaljeval:

»Ali si ji povedal, da jo ljubiš?«

»Nikoli!« se je ustrašil Chico.

»Če ji sam ne poveš, kako naj bi ona vedela, bedak?« se je zasmejal Pardaillan.

»Kje bi se predrznil!«

»Nu, upajva, da te kdaj vendarle obide pogum. A nadaljujva. Misliš si, da jo ljubim, jeli, in si me zato sovražil?«

»Prav za prav ni bilo tako.«

»O! Kako pa?«

»Juana vas ima rada.«

»Budalo si, Chico.«

»Res je, senjor,« je žalostno pritrdil Chico, misleč na Juanino bol. »res je, da velik gospod, kakršen ste vi, ne more imeti ničesar skupnega z gostilničarjevo hčerko.«

»Misliš?«

»Menda mislim, kaj ne bi!«

»Nu,« je resnobno dejal Pardaillan, »vedi, da se motiš. V dokaz ti povem, da sem bil jaz veliki gospod nekoč poročen s krčmarico.«

»Salite se, senjor,« je nejeverno vzkliknil Chico.

»Ne, dragi, čisto resnico govorim,« je z ganjenim glasom zatrdil Pardaillan.

In bolj sam zase nego za pritlikavca je nadaljeval:

»Preden je postala gospa de Pardaillan, grofica Margencyjska, je blaga gospa Hugeta vodila slovečo gostilno 'Pri vedeževalki' — ti siromak je seveda ne poznaš, ker še nisi bil v Parizu.«

»Ali je mogoče!« je vzkliknil Chico. »Kak človek pa ste?«

»Velik gospod sem, sam praviš tako,« je dejal Pardaillan z obrazom, ki ni bil ne kisel ne sladak.

»Tedad bi nemara res utegnili...?« se je prestrašil Chico in prebledel.

»Kaj?«

»Vzeti Juano za ženo.«

»Ne, tako mi vseh peklenščkov, iz dveh razlogov ne! Prvič zato, ker je ne ljubim in je tudi nikoli ljubil ne bom. Da, dragi le zavijaj oči, tako je.«

Pomočal je in dodal s trpkim otožnostjo, ki je pritlikavca bolj presunila in prepričala, nego bi ga bilo še tako dolgo dokazovanje.

»Moje srce je mrtvo... že davno je mrtvo!...«

»Uboga Juana!« je vzdihnil Chico.

»Nikoli še nisem videl bitja, ki bi mu bilo tako težko ustreči!« je s smešno jezo izbruhnil Pardaillan. »Pravkar me je hotel zabosti, da mu ne bi izneveril Juane, in zdaj bi že najrajši tulil, ker sliši, da je vobče ne maram. Bogme, Chico, zdi se mi, da sam ne veš, kaj hočeš!«

Pritlikavec je zardel, a molčal je.

»Nu povej, kaj si hotel reči s svojo 'ubogo Juano'?«

»Ljubi vas,« je žalostno dejal Chico.

»To si mi že povedal,« je vzkliknil Pardaillan, »in tudi jaz sem ti rekel, da je ne ljubim, tri sto vragov. In ona me ljubi toliko, kakor jaz njo, budalo!«

Pritlikavec je poskočil. Njegov obraz je izražal tolikšno osuplost, da je Pardaillan udaril v bučen smeh.

»Naj se tvoje začudenje še tako laska moji samožubnosti,« je rekel z dobrodušnim posmehom, »vendar ti moram ponoviti: Juana me ne ljubi.«

»A vzlic temu...«

»Vzlic temu ti je dejala, da bo umrla, če jaz poginem?«

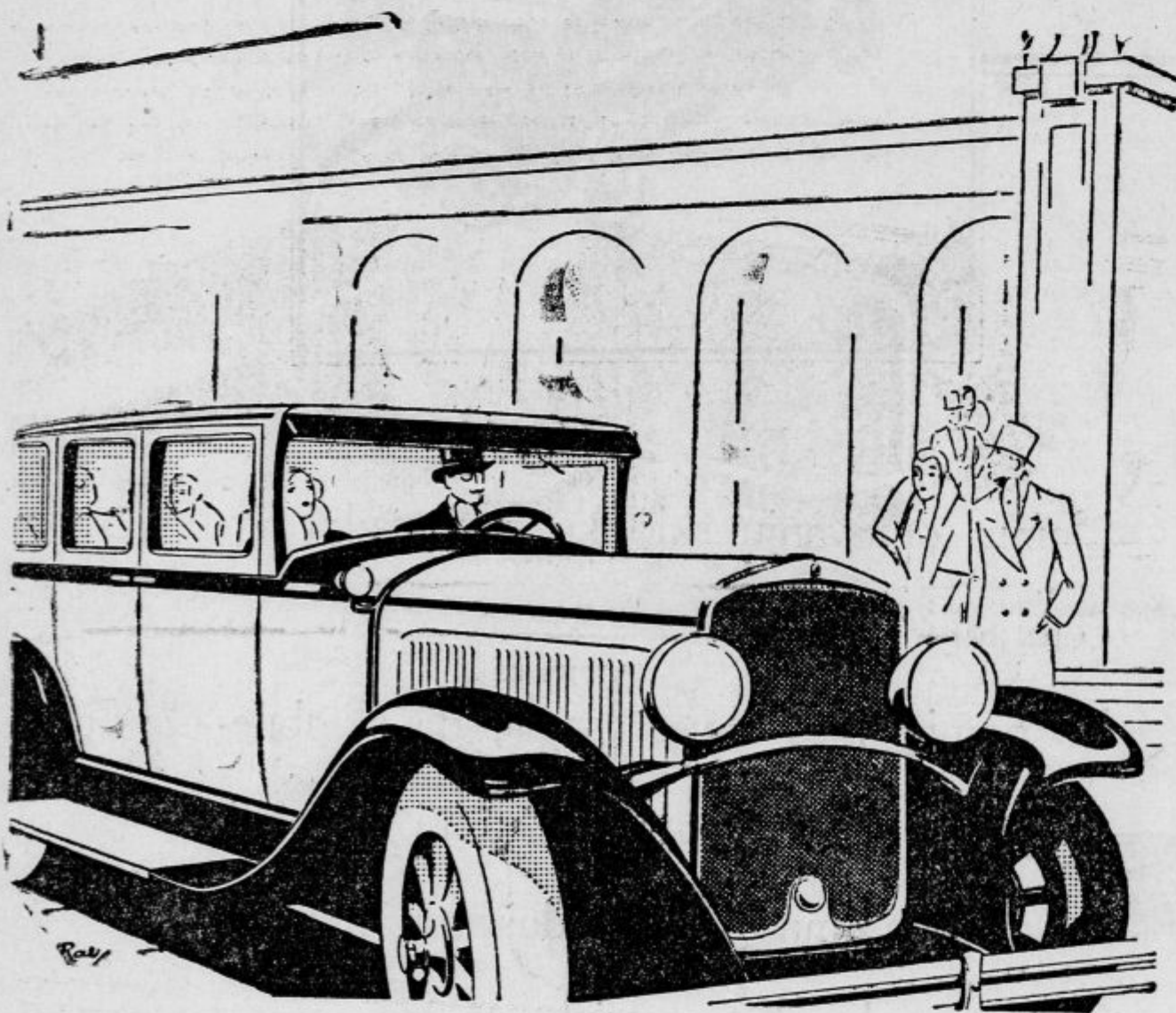
»Kako veste to?«

»Kako? Mezinec mi je povedal.«

»Saj ni mogoče!« je zajecjal pritlikavec, ki se še vedno ni upal verjeti svoji sreči.

DE SOTO SIX

CHRYSLERJEV IZDELEK

Miren voz, ki se prilagodi, ki je tih in hiter. De Soto je v vsakem oziru velik in lep voz. Poslušen v prometu, vendar hiter kot puščica, da se izogne prometu in da hiti po cestah, kot da bi letel. Voz, ki je ustvarjen za potovanja po deželi.

Njegova čudovita protivrčnost je posledica največje zmoglosti v produkciji. Brez kompromisov med ceno in kakovostjo. Kajti podlago za lepoto in tehniško dovršenost tega šestcilindrskega voza tvorijo obsežni pripomočki Chryslerjevih tovarnic.

Ali Vas smemo povabiti na poskusno vožnjo? Vprašajte — in izvedeli boste vse podrobnosti.

Šestcilindrski motor visokega efekta. Leži na podlagi iz gumij. Sati so izdelani iz invar jekla. Kartar je zračen. Mazanje potom visokega pritiska. Čistilec zraka. Čistilec za olje. Dovajanje pogonskega sredstva z nizkim pritiskom. Termestatična regulacija hlajenja. Hidraulični notranječeljustna zavora. Okovani deli so kromirani. Prostorna, luksurijsno opremljena karoserija. Stikalo za žaromete na volanu. Električni kazalec za stanje pogonskega sredstva. Brisalec za šipe. Hidraulični amortizerji na valih peresih. Majhna kolesa, veliki obreči, nizka lega težišč, dobre lastnosti za vožnjo po cestah.

Coupe
Roadster
Touring
Sedan (2 vrata)
Sedan (4 vrata)
Luxus Sedan
Luxus Coupe

DOLENC & TÖNNIES, DVOŘAKOVA UL. 3, LJUBLJANA

De Soto Motor Cars, Division of Chrysler Motors Detroit, Michigan.

Važno za vse, ki trpijo na nogah.

Poznana trdka Scholl Company, London — Chicago, ena največjih in najznamenitejših tovarn za izdelovanje vložkov za čevlje, opor za noge in ortopedičnih pripomočkov proti boleznim na nogah vseh vrst, nam je prenesla za to mesto samoprodajo njenih, obneslih se izdelkov.

Specijalist za noge trdke Scholl Comp. bo dne 26. in 27. aprila občinstvu v naši prodajalni na razpolago, da bo predstavil in razkazoval Scholl-ove zdravstvene pripomočke.

Brezplačno posvetovanje brez potrebe nakupa.

Nikdo naj ne zamudi te redke prilike.

Vsem težkočim in bolečinam nog se zamore od pomoči z dr. Scholl-ovimi vložki in ortopedičnimi pripomočki, ki se individualno prilagodijo.

PETOVIA' zaloga čevljev
LJUBLJANA, Dunajska cesta 1a

5 CHEVROLET, rablj. osebnih avtomobilov, v ceni od Din 20.000— do Din 35.000—

OAKLAND, 50 HP, 6 cil., 5-sedežni, odprti, > 38.000—

FIAT, 501 Sport, 4sedežni, nove gume, nova streha in novo DUCO ličan, > 32.000—

ROLAND PILLAIN, 35 HP, 4 cil., 4sedežni sport touring > 35.000—

ANSALDO, 35 HP, 4 cil., 4sedežni odprti, > 40.000—

ANSALDO, 35 HP, 4 cil., 6sedežni odprti, > 50.000—

ITALA, 24 HP, 4sedežni, > 32.000—

PEUGEOT, 24 HP, 4sedežni, s spreminljivo karoserijo kot tovorni ali kot osebni > 27.000—

PEUGEOT, 4-15 HP, mali poltovorni, dvosedežni, z novo pnevmatiko, > 19.000—

PEUGEOT, 30 HP, mala 4sedežna sportna tipa > 30.000—

CITROEN, 24 HP, 4sedežni, v dobrem stanju > 25.000—

AUSTRO FIAT, 35 HP, 4 cil., 6sedežni, > 15.000—

AUSTRO DAIMLER, z dvojno karoserijo, zaprto in odprto, 6sedežni, 65 HP, 6 cil., > 45.000—

S. A. M., sportni dvosedežni, 30 HP, 4 cil., > 20.000—

RENAULT OMNIBUS, 16sedežni, model 1928, 35 HP > 52.000—

Vozovi v vozovno pripravnem stanju, z deloma že plačanimi takami za letošnje leto.

Informacije daje:

V. & M. Barešič & Co., Ljubljana
DUNAJSKA CESTA 12,
glavno zastopstvo CHEVROLET avtomobilov

L. MIKUŠ

Mestni trg št. 15

Tvornica dežnikov,

zaloga sprehajalnih

palic

ZASTONJ

Vam poljemo na ogled eno številko ilustr. revije

„Domači prijatelj“ in „Naš Obzor“

Pišite dopisnico na upravo, Ljubljana, Miklošičeva 13

Kupujte „Zvezdanko“!

TRAJNO KODRASTE LASE

dobite s čenjanjem z našim konstruiranim glavnikom. Cena 35 Din.

Krasni

vrtni kolose iz Biserovine

45 cm dolžine, z zaključeno iz pravega srebra 45 Din. Denar pošlji Pošto bratrnici v Zagrebu, račun broj 36.033 — »Petrice«, Zagreb, Meduličeva ul. 16.

ŽIMNICE

ustracek, postelje, urete, tolesne postelje, stolišnje, stome, divane in tapete. Iste izdelke tudi najprej.

Rudolf Radovan tapetnik

Neprijeten duh ust

je zopr. Zobje slabe barve kvarijo najljepši obraz. Obe hibi odstranite pri enkratni uporabi krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno pri uporabi zobčaste ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih stranicah. Gnil ostanki jedi med zobmi, ki povzročajo neprijeten duh ust, se s tem temeljito odstranijo. Poskusite najprej z malo tubo. Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mekke ščetke), za gospode (trde ščetke). Pristno samo v originalnem modrozelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Leo-Werke A. G., proizvodnja in zastopstvo za Jugoslavijo: Tvornice Zlatorog, Maribor.

9

Princeska Zvezdana

lepa knjiga za naše majčke s 120 mičnimi risbami o čud. znih prigradah male princeske.

Stane samo Din 12.—, po pošti Din 13.—

Dajte otrokom nedolžnega veselja in dobre volje

Knjige je dobiti v oglasnem oddelku

»Jutra« v Prešernovi ulici št. 4.

Močete se osvoboditi?

Trganje in bodenje v udih in sklepih, otečeni udje, skrivljene roke in noge, trganje in bodenje v raznih delih telesa, celo slabost oči so čisto posledice revmatizma in protina, katerega je treba odstraniti, ker sicer bolezen vse bolj napreduje.

Jaz vam nudim

zdravilno plačo, ki razkaja sečno kislino, pospešuje izmeno snovi in izločenje, torej ne takozvani univerzalni ali tajni lek, nego produkt, ki ga nam nudi sama mati narava za blagor trepečega človeštva.

Dam vsakomur brezplačno poskušnjo.

Pišite mi takoj, pa dobite iz mojih, v vseh deželah obstoječih skladišč poskušnjo zajedno s poučno razpravo. Sami se boste uverili o neškodljivosti tega sredstva in njegovem naglem delovanju.

AUGUST MÄRZKE, Berlin - Wilmsdorf
Bruchsalerstrasse Nr. 5, Abt. 19.

Originalna
Jugobanat-patent-moka
ni po ceni zato pa sta kruh in pecivo iz nje nenadkriljiva.